

SINFÓNÍUHLJÓMSVEIT ÍSLANDS

Pétur og úlfurinn og Tobbi túba

LITLI TÓNSPROTINN 24.09 | KL. 14 & 16

FRÉTTABLAÐIÐ

211. TÖLUBLAÐ 22. ÁRGANGUR

frettabladid.is

MÍÐVIKUDAGUR 21. SEPTEMBER 2022

Grétar Einarsson, kirkjuvörður og hringjari, og Einar Karl Haraldsson, formaður sóknarnefndar, voru í turni Hallgrímskirkju í gær og skoðuðu klukku sem Grímseyingar gáfu til kirkjunnar á sínum tíma. Nú ætla Reykvíkingarnir að endurgjalda þetta vinarbragð og færa Grímseyingum klukku í nýju kirkjuna sem reist hefur verið í stað þeirrar sem brann í eygni fyrir réttu ári. **SJÁ SÍÐU 18** **FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI**

Niðurskurður blasir við vegna mesta halla á rekstri sveitarfélaga frá hrúni

Halli á rekstri sex af stærstu sveitarfélögum landsins nam samtals þrettán milljörðum króna á fyrri hluta ársins. Grípa verður til niðurskurðar og skerðingar á þjónustu ef ekki á illa að fara.

ggunnars@frettabladid.is

SVEITARFÉLÖG Afkoma stærstu sveitarfélaga landsins það sem af er ári er umtalsvert verri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Þar munar mest um hallarekstur Reykjavíkurborgar en þar var niðurstaða A-hluta neikvæð um tæpa níu milljarða króna. Verðbólga er, að mati stjórnenda, meginskýringin á slæmri afkomu

Við verðum að setjast niður með ríkinu og ákveða hvernig við ætlum að tryggja nauðsynlega þjónustu.

Heiða Björg Hilmiðsdóttir, verðandi formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga

sveitarfélaga. Þá hefur launakostnaður aukist og stöðugildum fjölgað samhliða auknum kröfum í mála-flokki fatlaðs fólks.

Að óbreyttu munu mörg sveitarfélög þurfa að grípa til róttækra aðgerða og niðurskurðar. Heiða Björg Hilmiðsdóttir, nýkjörinn formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga, segir hljóðið þungt í sveitarstjórnarfólki um allt land vegna stöðunnar.

„Þessi niðurstaða segir okkur að við höfum ekki mikinn tíma til stefnu. Við þurfum að setjast niður með ríkinu og ákveða hvernig við ætlum að tryggja nauðsynlega þjónustu sem sveitarfélögum ber að veita lögum samkvæmt.“

Að mati Heiðu er tími stöðugreininga liðinn.

„Við vitum öll að framlög ríkisins til mikilvægra málaflokka, eins og þjónustu við fatlað fólk, duga ekki fyrir raunkostnaði. Það er búið að kortleggja þá stöðu og við vitum öll hvert vandamálið er. Nú þurfum við að fylgja því eftir og leysa þetta saman,“ segir Heiða.

Að sögn Heiðu er rekstur sveitarfélaga í eðli sínu viðkvæmur þar sem erfitt sé að bregðast við stóráuknum útgjöldum við núverandi aðstæður.

„Þessi staða þýðir einfaldlega að sveitarfélög verða að draga úr þjónustu og skera niður. Þau hafa enga aðra kosti án aðkomu ríkisins.“

SJÁ SÍÐU 8

Stöðvi hraðakstur á göngustígum

ÖRYGGISMÁL „Ég hef meðal annars heyrt frá foreldrum sem segjast nú banna litlum börnum sínum að fara út á ákveðna göngu- og hjólastíga því þeir séu orðnir að hraðbrautum fyrir vélknúin farartæki,“ segir Kjartan Magnússon sem í gær lagði til í borgarstjórn aðgerðir til að stemma stigu við hættulegum hraðakstri bifhjóla á göngu- og hjólréiðastígum.

Kjartan Magnússon, borgarfulltrúi

„Mest kveður að hraðakstri rafhjóla sem sumum er ekið mjög hratt þannig að stórslys yrði ef þau rækjust á annan hjólréiðamann eða gangandi vegfaranda.“ **SJÁ SÍÐU 2**

Boozt.com

THE NORDIC DEPARTMENT STORE

2-3 DAGA AFHENDING

Ekki víst að fylgi Flokks fólksins dragist saman

bth@frettabladid.is

STJÓRNMÁL Doktor í stjórnmálafræði segir erfitt að spá fyrir um hvort illindin í Flokki fólksins á Akureyri hafi áhrif á fylgi flokksins á landsvísu.

„Miðað við það sem hefur komið fram í fjölmiðlum virðist verulega mikið hafa gengið á í samskiptum flokksmanna á lista Flokks fólksins á Akureyri og að farið hafi verið yfir mörk í þeim samskiptum,“ segir Eva H. Önnudóttir stjórnmálafræðingur.

Eva H. Önnudóttir, stjórnmálafræðingur

„Greinilega er allt komið í hnút og forysta flokksins á Akureyri í engri stöðu til að leysa þetta mál – og gerir bara illt verra með sínum yfirlýsingum og hótunum um lögsókn,“ segir Eva. Óvíst er að sögn Evu hvort flokkurinn muni tapa fylgi. Það veltur á viðbrögðum forystunnar nú.

„Hvort illindin hafi áhrif á fylgi flokksins er erfitt að segja. Það skiptir miklu máli hvort forystan á landsvísu bregst við með sannfærandi hætti.“ ■

Stórsýning í Laugardalshöll

„Við vitum að það er að koma mikið af fólki úr sjávarbyggðunum úti á landi,“ segir Ólafur M. Jóhannesson, framkvæmdastjóri Íslensku sjávarútvegssýningarinnar sem hefst í Laugardalshöll í dag og stendur fram á föstudag með þátttöku um 150 innlendra og erlendra fyrirtækja. „Þarna verður ofboðslega mikið að sjá af tækjum og nýjungum,“ segir Ólafur.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Erla boðar til blaðamannafundar

lovisa@frettabladid.is
ingunnlara@frettabladid.is

DÓMSMÁL Erla Bolladóttir heldur blaðamannafund í dag klukkan 13 í Mjólkursamlaginu í Skipholti. Endurupptökudómstóll hafnaði í síðustu viku beiðni hennar um endurupptöku á hennar þætti í Guðmundar- og Geirfinnsmálum.

Erla var dæmd í Hæstarétti árið 1980 fyrir rangar sakargiftir með því að hafa sammælt um það með Kristjáni Viðari Júlíussyni og Sæv-ari Marínó Ciesielski að þau myndu bera sakir á fjóra menn, kennda við skemmtistaðinn Klúbbinn, færu spjótin að beinast að þeim sjálfum vegna hvarfs Geirfinns Einars-sonar.

Dómarar í málinu féllust ekki á að ný gögn eða upplýsingar hefðu komið fram og hefur Erlu verið gert að greiða skipuðum verjanda

Fundurinn er klukkan 13 í dag.

FRÉTTABLAÐIÐ/EYVÖR

sínum rúmar þrjár milljónir króna í þóknun.

Sömu- leiðis tóku dómararnir ekki undir með Erlu að lögregla, ákærandi dómari eða aðrir hefðu haft í frammi refsiverða háttsemi eða að vitni eða aðrir hefðu vís- vitandi borið ranglega fyrir dómi eða fölsuð skjöl verið lögð fram. ■

Vill háskaakstur vélhjóla burt af stígum borgarinnar

Borgarfulltrúi segir dæmi um foreldra sem banni börnum sínum að vera á ákveðnum göngu- og hjólastígum í borginni því þeir séu orðnir að hraðbrautum fyrir vélknúin hjól.

gar@frettabladid.is

BORGARSTJÓRN Kjartan Magnússon, borgarfulltrúi Sjálfstæðisflokks, lagði til í borgarstjórn í gær að gripið verði til aðgerða til að stemma stigu við hættulegum hraðakstri bifhjóla á göngu- og hjólreiðastígum og á gangstéttum.

„Ég hef oft orðið vitni að slíkum hraðakstri,“ segir Kjartan. „Mest kveður að hraðakstri rafhjóla sem sumum er ekið mjög hratt þannig að stórslys yrði ef þau rækjust á annan hjólreiðamann eða gangandi vegfaranda.“

Að sögn Kjartans komast hjólin sennilega svo hratt vegna þess að átt hefur verið við hjólið eða fjarlægður úr því lás sem eigi að draga úr hraða rafhjólsins þannig að það hætti að auka afl er hjólið sé komið á 25 kílómetra hraða. Einnig sé nokkuð um hraðakstur bensínknúinna skelli- naðra á göngu- og hjólastígum.

„Þetta hef ég oft séð sjálfur á þessum stígum en einnig hef ég fengið fjölmargar ábendingar og kvartanir um þetta frá almenningi, ekki síst hjólreiðafólki og gangandi vegfarendum,“ segir Kjartan. „Ég hef meðal annars heyrt frá for- eldru sem segjast nú banna litlum börnum sínum að fara út á ákveðna göngu- og hjólastiga því þeir séu orðnir að hraðbrautum fyrir vélknúin farartæki.“

Þá visar Kjartan til þess að reglu- lega sé umræða um þessi hjól á sam- skiptamiðlasíðum hjólreiðamanna.

„Hjólaslysum hefur fjölgað mikið á undanförunum árum og er mér sagt

Kjartan Magnússon borgarfulltrúi segir að búast megi við enn verri tölum um hjólaslys í ár en í fyrra.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Sumum er ekið mjög hratt þannig að stórslys yrði ef þau rækjust á annan hjólreiðamann eða gangandi vegfaranda.

Kjartan Magnússon, borgarfulltrúi Sjálfstæðisflokks

að búast megi við enn verri tölum fyrir þetta ár,“ segir borgarfull- trúinn.

Í tillögu Kjartans segir að aðgerða er þörf þar sem mikil brögð séu að

því að léttum bifhjólum, bæði raf- og bensindrifnum, sé ekið eftir göngu- og hjólastígum, langt yfir þeim lögbundna 25 kílómetra hámarkshraða sem er í gildi á slíkum stígum.

Aðgerðirnar sem Kjartan telur að grípa þurfi til eru þrenns konar. Í fyrsta lagi verði settar upp skýrar merkingar um hámarkshraða léttra bifhjóla við göngu- og hjólreiðastiga. Þá að gildandi reglur um akstur léttra bifhjóla í þéttbýli verði kynntar í skólum og loks að óskað verði eftir því að lögreglan herði umferðareftirlit á göngu- og hjólreiðastígum og komi í veg fyrir að vélknúnum hjólum sé ekið þar yfir löglegum hámarkshraða.

Í tilkynningu vegna Umferðar- þings sem fram fer á föstudag segir að mikil aukning hafi orðið á slys- um á fólki á rafhlaupahjólum. ■

ULLARÚLPA

NÁTTÚRUVÆN EINANGRUN

ÚR ÍSLENSKRI ULL

47.990,-

Verðlaunaefnið er aðgengilegt í Sjónvarpi Símans Premium.

ÍSLENSKU KVIKMYNDA- & SJÓNVARPSVERÐLAUNIN

siminn.is/sjonvarp

Freysteinn gerður að heiðursfélaga

birnadrofn@frettabladid.is

VÍSINDI Freysteinn Sigmundsson jarðvísindamaður hefur verið kjörinn heiðursfélagi hjá Sambandi bandarískra jarðvísindamanna (American Geophysical Union – AGU) fyrir rannsóknir sínar og framlag á sviði jarðeðlisfræði.

Freysteinn Sigmundsson

Freysteinn er í hópi 50 vísindamanna sem hlutu nafnbótina í ár en yfir 130 þúsund vísindamenn eiga aðild að AGU.

Í umsögn samtakanna segir að Freysteinn hafi orðið fyrir valinu vegna framúrskarandi árangurs á sínu rannsóknasviði, en hann fæst meðal annars við rannsóknir á jarðskorpuhreyfingum og eldvirkni og var áberandi í umfjöllun um nýafstaðin eldgos á Reykjanesi. ■

Vilja betri samskipti innan verkalyðshreyfingarinnar.

Ungt fólk innan ASÍ vill samstöðu í hreyfingunni

benediktboas@frettabladid.is

VERKALYÐSMÁL „Eilíf átök geta verið og eru fráhrindandi. Það er álit þingsins að meira þúður geti farið í að beina spjótum okkar að andstæðingum okkar fremur en samherjum,“ segir í ályktun ASÍ-UNG frá í gær. Margt megi betur fara í samskiptum innan verkalyðshreyfingarinnar.

„Við sem ungmenni innan hreyfingarinnar viljum að á okkur sé hlustað, tekið sé mark á skoðunum okkar og þær virtar. Þetta á ekki einungis við um ungmenni innan hreyfingarinnar, heldur hreyfinguna alla. Í öllum samskiptum eigum við að tileinka okkur virðingu,“ segir í ályktuninni. Mikill vandi steðji að ungu fólki á vinnumarkaði. Allt sé að hækka. Vextir, afborganir, leiga og vöruverð en eftir sitji launakjör. ■

Hildur mælti fyrir frumvarpi um tæknifrjövgun

benediktboas@frettabladid.is

ALÞINGI „Frumvarpið miðar að því að auka möguleika fólks til að verða foreldrar með hjálp tækninnar í krafti eigin ákvörðunarréttar,“ segir Hildur Sverrisdóttir, þingmaður Sjálfstæðisflokksins, sem mælti í gær fyrir frumvarpi um breytingar á lögum um tæknifrjövgun. „Ef fólk slítur sambúð eða hjónabandi, eða annar aðilinn andast,

verður samkvæmt núgildandi lögum að farga öllum fösturvísium þrátt fyrir að það liggi fyrir vilji og samþykki beggja aðila um að fösturvísarnir verði nýttir. Þetta fyrirkomulag er allt of stíft og sársaukafullt og verður að breyta.“

Fulltrúar allra flokka á Alþingi standa með Hildi að málinu sem nú er lagt fram öðru sinni.

Frumvarpið felur í sér einföldun regluverks í kringum tæknifrjöv-

Hildur Sverrisdóttir, þingmaður Sjálfstæðisflokksins

anir ásamt auknu frelsi, trausti og sjálfsákvörðunarrétti tilvonandi foreldra sem þurfa að notast við tæknifrjövgun. Verið er að draga úr stýringu ríkisins og auka svigrúm þegar kemur að þessum þætti í lífi fólks.

„Reglur eru fyrir fólk og löggjafinn má ekki að vera hræddur við að endurskoða þær í takt við tímann. Ég tel að frumvarpið sé mikilvægt skref í því,“ segir Hildur. ■

Engin lausn í sjónmáli á sprunginni krabbameinsdeild á Landspítalanum

Alvarlegt aðstöðuleysi er á dag- og göngudeild blóð- og krabbameinslækninga á Landspítalanum. Forstöðumaður krabbameinskjarna á LSH tekur undir áhyggjur framkvæmdastjóra Krabbameinsfélagsins af stöðunni.

ninarichter@frettabladid.is

HEILBRIGÐISMÁL Vigdís Hallgrímsdóttir, forstöðumaður krabbameinskjarna á LSH, tekur undir orð Höllu Þorvaldsdóttur, framkvæmdastjóra Krabbameinsfélagsins, vegna aðstöðuleysis á dag- og göngudeild blóð- og krabbameinslækninga á Landspítalanum.

Halla segir veikt fólk ekki geta beðið.

„Við höfum bent á það til fjölda ára að þessi deild er löngu sprungin,“ segir Vigdís og vísar í krabbameinsáætlun yfirvalda, þar sem segir að nýgreiningum krabbameina muni fjölga, þeir sem lifi með krabbamein verði fleiri og þjóðin stækki og eldist. „Þetta hefur áhrif á þennan sjúklingahóp.“

Vigdís segir aðstöðuna á deildinni ekki ásættanlega. „Við höfum ekki aðstöðu fyrir alla þá starfsemi sem við þyrftum að geta veitt og sinnt þarna,“ segir hún og nefnir einnig næði sjúklinga og erfiðleika við að uppfylla sýkingarvarnir, svo að dæmi séu nefnd.

Að sögn Vigdísar er aðstaða starfsfólks litil og þröng og að hluta hýst í gámaeiningu. Bæta þurfi verulega úr svo að vel sé.

„Við erum í mikilli fjarvinnu og fjarsamskiptum við þessa sjúklinga og erum að reyna að auka það. Umgjörð og aðstaða fyrir allt slíkt er erfið.“ Viðlíka dæmi séu raunveruleiki margra á Landspítalanum.

Það eru þrængsli hjá starfsfólki og sjúklingum á dagdeildinni. Engin aðstaða er í boði fyrir aðstandendur, kaffistofa er í gámi, matur ekki í boði og fólk situr þétt í krefjandi aðstöðum.

MYND/ÞORKELL ÞORKELSSON

Við getum varla beðið eftir því að endurgerð eldra húsnæðis hefjist eða klárast.

Vigdís Hallgrímsdóttir, forstöðumaður krabbameinskjarna á Landspítala

Aðspurð segist Vigdís ekki vita hvenær fyrir liggi plön um úrbætur. Úttekt á eldra húsnæði við spítalann sé enn í vinnslu og ekki liggi fyrir hvenær niðurstöðu sé að vænta.

„En öll þessi vinna er í farvegi hjá NLSH sem er framkvæmdaaðilinn. Þegar farið var af stað með framkvæmdirnar var aðeins búið að ákveða að byggja sjúkrahótelið, meðferðarkjarnann, rannsóknarhús og bílastæða- og tæknihús og bílakjallarann á Sóleyjartorgi og Heilbrigðisvísindagarða við HÍ. Það er ekki búið að taka ákvarðanir um neitt fleira. Þær ákvarðanir liggja hjá nýja Landspítalanum og stýrihóp þessa verkefnis,“ segir Vigdís.

Hvað tímalínu varðandi næstu áfanga varðar segir Vigdís engar slíkar upplýsingar liggja fyrir. „Hún er ekki orðin opinber. En það er

talað um að meðferðarkjarninn verði tilbúinn 2026 og þá er hægt að fara að flytja inn, endurnýja eldra húsnæði og þess háttar. Það eru töluvert mörg ár í að maður sjái lausnina þarna,“ segir Vigdís.

„Við verðum að reyna að hugsa einhverja millilausn fyrir þessa deild og við verðum að skoða hvar henni verður best fyrir komið til framtíðar. Við getum varla beðið eftir því að endurgerð eldra húsnæðis hefjist eða klárast og það verði búið að byggja nýtt dag- og göngudeildarhús. Það er of langt inn í framtíðina fyrir þessa deild,“ segir hún.

Aðspurð hvort einhverjar fýsilegar millilausnir liggi fyrir segir Vigdís svo ekki vera. „Ég get ekki séð að neinn góður kostur liggi á borðinu núna.“ ■

Skannaðu QR kóðann og fáðu nánari upplýsingar

VERNDUM BÖRN
GEGN OFBELDI

Barnaheill

KAUPUM ARMBANDIÐ

Multivan T7 eHybrid

7 manna fjölskyldubíll

Velkomin í nýjan heim

Tengiltvinnbíll

Multivan eHybrid sameinar vistvænna ferðamáta og þarfir allra farþega þegar kemur að rými og notagildi. Hann býður upp á sæti fyrir sex farþega umfram bílstjóra og eru öll fimm sætin aftur í bílnum með ISOFIX festingar. Einn helsti kostur Multivan eHybrid er að hvert sæti er sjálfstætt stillanlegt þannig að þú aðlagar farþegarýmið að þínum þörfum. Hvort sem þú vilt fjarlægja sætin úr bílnum, færa þau fram til að auka farangursrýmið eða snúa þeim á móti aksturstefnu þá er það leikur einn, þú stillir farþegarýmið einfaldlega af eins og þér og þínum hentar.

Volkswagen Multivan er fullkominn bíll fyrir fjölskylduna eða hvert það verkefni sem hann er settur í. Með fullhlaðna rafhlöðu getur þú farið í margar af þínum daglegu ferðum á rafmagninu einu saman. Komdu í heimsókn og kynntu þér þennan einstaka fjölskyldubíl. Verð frá ➔ **7.490.000 kr.**

Laugavegi 172, 105 Rvk. ➔ Sími 590 5000 ➔ www.hekla.is
Höldur Akureyri ➔ Bílasala Selfoss ➔ Bílajakjarninn Reykjanesbæ ➔ BVA Egilstöðum

Veldu upphaldsbílinn og taktu hann frá á ➔ www.hekla.is/volkswagensalur

Húsnæði Lava Show á Granda.

Bruninn gott tékk fyrir opnun Lava

benediktboas@frettabladid.is

ELDSVOÐI „Skemmdir innandyrar eru óverulegar og allur búnaður er í lagi. Mikilvægast af öllu er auðvitað að engin slys urðu á fólki. Þetta endaði því vel og það má segja að þetta hafi verið gott öryggistékk á starfseminni áður en við opnum fyrir almenningi,“ segir Júlíus Ingi Jónsson, framkvæmdastjóri Lava Show. Betur fór en á horfðist þegar eldur braust út í húsnæði Lava Show úti á Granda í fyrrinótt. Þá kviknaði eldur í strompi en vel gekk að ná tókum á eldinum. Lava Show hefur verið starfrækt í Vík í Mýrdal síðan 2018 en starfsemin gengur út á að endurskapa aðstæður eldgoss með því að bræða hraun upp í 1.100 gráður og hella því svo inn í sýningarsal. ■

Af þjófnaðarbrotum fjölgaði innbrotum mest. FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

Mun fleiri innbrot í ágúst en í júlí

benediktboas@frettabladid.is

LÖGREGLUMÁL Alls voru skráð 904 hegningarlagabrot á höfuðborgarsvæðinu í ágúst og fjölgaði þeim töluvert á milli mánaða. Þetta kemur fram í ágústskýrslu lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu. Tilkynningum um þjófnað fjölgaði frá júlí. Af þjófnaðarbrotum fjölgaði innbrotum mest. Alls bárust 118 tilkynningar um innbrot í ágúst eða þrjú á dag. Innbrotin voru 85 í júlí. Mörg innbrot voru í Breiðholti og Kópavogi, eða 35 tilkynnt innbrot miðað við 16 mánuði fyrr. ■

Vilja leiktæki en ekki malbik á skólalóðina

benediktboas@frettabladid.is

SELTJARNARNES Börn í Mýrarhúsa-skóla á Seltjarnarnesi vilja fá leiktæki í staðinn fyrir malbikað plan, lélegan knattspyrnuvöll og úr sér gengin leiktæki. „Áður var framboð af leiktækjum, körfuboltakörfum og fótboltavöllum talsvert meira en það er í dag og hefði maður haldið að í sveitarfélagi þar sem aðeins er einn grunnskóli væri hægt að bæta skólalóðina og halda henni við á milli ára,“ segir í bókun Guðmundar Ara Sigurjónssonar, bæjarfulltrúa Samfylkingarinnar. Á fundi bæjarráðs var tekið fyrir bréf frá Katrínu, nemanda í skólunum sem óskaði eftir fleiri útileiktækjum á skólalóðina. ■

Skattalækkanir efli hagvöxt

Forsætisráðherra Bretlands boðaði í gær aðgerðir til að bregðast við efnahagslægd í landinu. Hún segir að það verði ekki allir ánægðir en að mikilvægast sé að efla hagvöxt, meðal annars með lækkun skatta.

kristinnpall@frettabladid.is

BRETLAND Liz Truss, sem tók á dögnum við embætti forsætisráðherra Bretlands af Boris Johnson, boðaði í gær lækkun skatta og frekari aðgerðir til að bregðast við bágrri stöðu efnahagslífsins í Bretlandi. Von er á fjárlagafrumvarpi frá ríkisstjórninni á föstudag en Truss gaf til kynna að ríkisstjórnin gæti gripið til aukinna aðgerða fyrir gildistöku fjárlaganna í nóvember. „Það verða aðgerðir sem eiga ekki eftir að falla í kramið hjá öllum.“ Truss tók við embætti fyrr í þessum mánuði en fyrstu dagar hennar í embætti voru litadír af fráfalli Elísabetar drottningar og viðburðum í tengslum við jarðarför hennar. Forsætisráðherrann er þessa dagana á Aðalþingi Sameinuðu þjóðanna en Truss er væntanleg aftur til Bretlands í tæka tíð fyrir kynningu fjármálaáætlunarinnar. Samkvæmt breskum fjölmiðlum verður meðal annars dregið úr fjárútlátum til almannatrygginga ásamt því að hætt verður við hækkun fyrirtækjaskatts til að létta skattabyrði bresku þjóðarinnar. Þetta yrði fyrsta skref Truss sem virðist þó tilbúin að ganga lengra í von um að efla efnahagskerfi Breta sem stendur á veikum fótum í aðdraganda vetrar.

„Skattar hafa ekki verið hærri í sjötíu ár og við erum að boða hærri fyrirtækjaskatt á sama tíma og við erum að reyna að auka aðdráttarafl Bretlands fyrir erlenda fjárfesta. Það helst ekki í hendur. Við þurfum að vera samkeppnishæf á alþjóðamarkaðinum,“ sagði Truss. Breski forsætisráðherrann ítrekaði að efnahagsvöxtur væri orðið sem hún legði áherslu á umfram áhættu. Gylfi Zoega, prófessor við hagfræðideild Háskóla Íslands, segir

Beðið er í ofvæni eftir fyrstu aðgerðum Truss í embætti forsætisráðherra til að reyna að rétta af efnahag Bretlands. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

” Í þessu ástandi hefur ríkisstjórn Truss ákveðið að setja þak á húshitunarkostnað, jafnt fyrir þá sem hafa háar og litlar tekjur.

Gylfi Zoega, prófessor við hagfræðideild Háskóla Íslands

stöðuna flókna, spurður um efnahagsástandið í Bretlandi. „Til skamms tíma er ástand efnahagsmála ekki gott. Verðbólga er í kringum 10 prósent, atvinnuleysi lítið og spennan á vinnumarkaði en hærra verð á húshitun og ýmsum hrávörum hefur valdið því að stór hluti þjóðarinnar á erfitt með að ná endum saman,“ segir hann. Þá segir Gylfi umtalsverðan halla vera á viðskiptum Breta við útlönd og að eignastaða gagnvart útlöndum sé neikvæð. „Vextir Seðlabankans eru einungis 1,75 prósent og ljóst að þarf að hækka þá mikið á næstu mánuðum. Skuldir ríkissjóðs eru ívið minni heldur en í mörgum öðrum stórum ríkjum,“ segir Gylfi. Breski fjölmiðillinn The Guardian segir ástæðu til að óttast djúpa efnahagslægd á næstunni. „Í þessu ástandi hefur ríkisstjórn Truss ákveðið að setja þak á hús-

hitunarkostnað, jafnt fyrir þá sem hafa háar og litlar tekjur; lækka skatta á fyrirtæki; og lækka tryggingagjald sem launþegar greiða til ríkisins. Aukinn hallarekstur verður fjármagnaður með lántökum ríkissjóðs. Lækkun hitunarkostnaðar mun hjálpa í vetur og einnig lækkun tryggingargjalds,“ segir Gylfi, spurður út í aðgerðir ríkisstjórnarinnar. „Lækkun fyrirtækjaskatta virðist miða að því að auka hagvöxt til lengri tíma lítið. En allar þessar aðgerðir auka innlenda eftirspurn nú í vetur á tímum verðbólgu og munu þá kalla á enn meiri vaxtahækkanir,“ útskýrir Gylfi áfram. „Það sem stjórnvöld þurfa að óttast er að lágir vextir, mikil verðbólga og lausatök í ríkisfjármálum verði til þess að fjármagn vilji yfirgefa landið, pundið lækki þá í verði og verðbólga vaxi enn meira. Slik þróun myndi kalla á enn meiri vaxtahækkanir,“ segir Gylfi Zoega. ■

Gagnrýna fyrirhugaðar kosningar í Donbas

jonthor@frettabladid.is

ÚKRAÍNA Fjögur héruð á Donbas-svæðinu í Úkraínu, hafa tilkynnt um fyrirhugaðar kosningar um innlimun í Rússland. Greint hefur verið frá því að það séu embættismenn á vegum Rússlands sem standi á bak við þessar fyrirætlanir. Þjóðaratkvæðagreiðslan myndi hefjast á föstudag og ljúka næstkomandi mánudag.

” Gervipjóðaratkvæðagreiðslur sem þessar hafa ekkert vægi.

Jens Stoltenberg, aðalritari NATO

Dmítrí Medvedev, fyrrverandi forseti Rússlands og núverandi varaformaður rússneska þjóðaröryggisráðsins, sagði að kosningar sem þessar myndu koma á sögulegu réttlæti. Niðurstaðan yrði óafturkræf.

Þessum aðgerðum hefur verið líkt við atkvæðagreiðslur sem áttu sér stað á Krímskaga árið 2014, en hinir ýmsu leiðtogar kepptust í gærkvöld við að gagnrýna þær. Jens Stoltenberg, aðalritari NATO, segir að umræddar þjóðaratkvæðagreiðslur myndu ekki breyta neinu. „Gervipjóðaratkvæðagreiðslur sem

þessar hafa ekkert vægi og breyta ekki eðli innrásar Rússlands í Úkraínu,“ skrifaði Stoltenberg á Twitter og segir að umheimurinn verði að fordæma gjörðir Vladímírs Pútíns Rússlandsforseta. Jake Sullivan, þjóðaröryggisráðgjafi Bandaríkjaforseta, segir fyrirhugaðar kosningar vera móðgun

gagnvart fullveldi og friðhelgi land-svæðis Úkraínu. Joe Biden mun tjá sig um málið síðar í dag. Erdogan Tyrklandsforseti sagðist ekki mundu taka mark á kosningunum. Emmanuel Macron Frakklandsforseti kallaði þær leikþátt. Búið er við að Vladímír Pútín tjái sig um málið í dag. ■

Rústir í úkraínska bænum Ísijum í Kharkiv sem er eitt héraðanna þar sem fyrirhugað er að kjósa um sameiningu við Rússland.

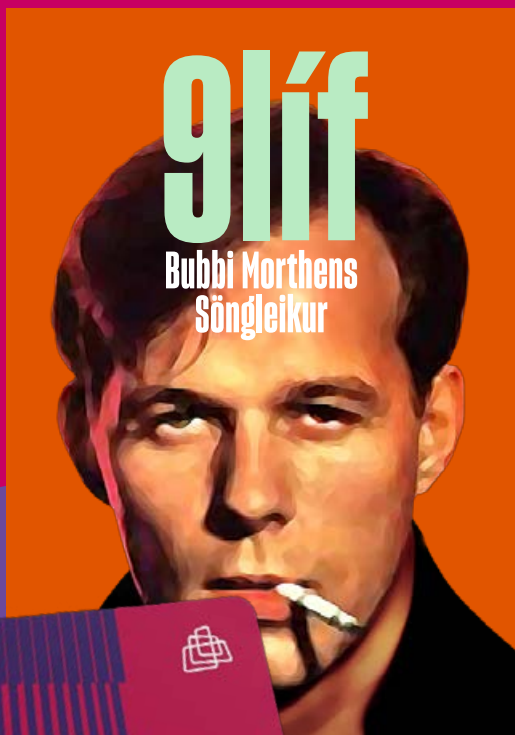
FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

BARA, SMÁSTUND!

Framsýning 23. september

14 framsýningar 2022–2023 og fjöldi sýninga frá fyrra leikári

Tryggðu þér bestu sætin á besta verðinu

Borgarleikhúsið

Útlit fyrir verstu afkomu sveitarfélaga frá hruni

Halli á rekstri sex af stærstu sveitarfélögum landsins nam samtals 13 milljörðum króna á fyrri hluta árs 2022. Það er umtalsvert verri afkoma en áætlanir gerðu ráð fyrir. Nýkjörinn formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga segir þungt hljóð í sveitarstjórnarfólki um allt land vegna stöðunnar.

ggunnars@frettabladid.is

Sex af átta stærstu sveitarfélögum landsins hafa skilað uppgjöri fyrir fyrri hluta yfirstandandi árs. Aðeins Reykjanesbær og Hafnarfjörður eiga eftir að birta niðurstöðuna og leggja fyrir bæjarstjórn. Útlit er fyrir verulegt tap á rekstri A-hluta sveitarfélaga í nær öllum tilfellum. Samanlagður hallarekstur sveitarfélaganna sex nemur 13 milljörðum króna. Það er talsvert verri niðurstaða en blasti við í kjölfar efnahagshrunsins. Að óbreyttu munu mörg sveitarfélög landsins því grípa til róttækra aðgerða og niðurskurðar á síðari hluta ársins.

Í heildarsamhengi munar mest um hallarekstur Reykjavíkurborgar en þar var rekstrarniðurstaða A-hluta neikvæð um tæpa 9 milljarða króna. Áætlanir ársins gerðu ráð fyrir að niðurstaðan yrði neikvæð um rúma 4,8 milljarða. Meginskýringin á verri afkomu Reykjavíkur er sú, að mati stjórnenda, að verðbólga hafi verið langt yfir því sem spár sögðu til um. Rekstrarniðurstaða annars stærsta sveitarfélagsins, Kópavogs, var neikvæð um tæpan einn og hálfan milljarð króna á sama tímabili. Fyrri áætlanir bentu til þess að hallinn yrði 889 milljónir króna, sem er samt sem áður umtalsvert verri niðurstaða en á síðasta ári. Ástæðu slakrar afkomu Kópavogs má rekja til þess að rekstrargjöld bæjarins fóru um hálfan milljarð fram úr áætlun.

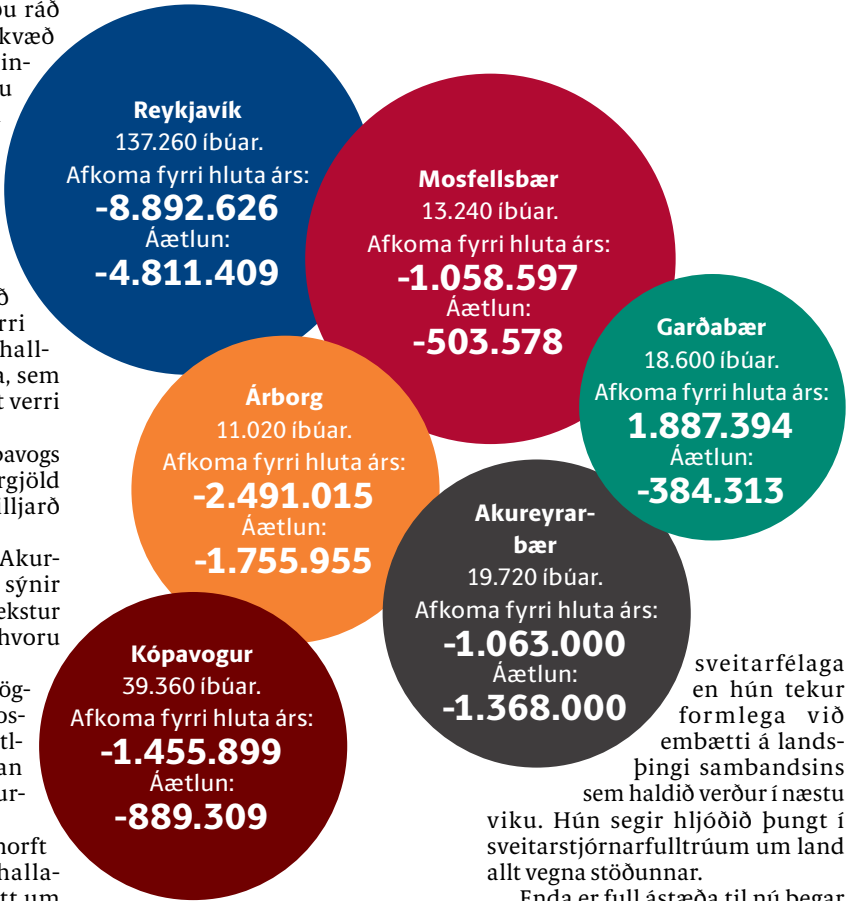
Uppgjör Mosfellsbæjar og Akureyrar eru á svipuðu reki. Þar sýnir niðurstaða tímabilsins hallarekstur upp á einn milljarð króna í hvoru sveitarfélagi fyrir sig. Sá munur er þó á sveitarfélögum tveimur að afkoma Mosfellsbæjar er mun verri en áætlanir gerðu ráð fyrir á meðan Akureyringar skila betri niðurstöðu en spáð hafði verið.

Ekki batnar svo staðan ef horft er til Árborgar. Þar nam hallarekstur fyrir hluta ársins rétt um tveimur og hálfum milljarði króna. Það er um 700 milljónum króna verri niðurstaða en vonast hafði verið eftir.

Að síðustu er það svo Garðabær, sem sker sig nokkuð úr hvað rekstur stærstu sveitarfélaganna varðar því þar var myndarlegur afgangur af rekstri sveitarsjóds. Sá afgangur segir þó ekki alla söguna því góð afkoma í Garðabæ skýrist aðal-

Staðan er dökk í rekstri sveitarfélaga. Reykjavíkurborg var rekin með níu milljarða króna hluta ársins. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

lega af sölu byggingarréttar á lóðum fyrir samtals um þrjá milljarða króna. Án þeirra viðskipta hefði halli bæjarins verið um einn milljarður króna, eða á svipuðu róli og rekstur nágrannasveitarfélaganna í jaðri höfuðborgarinnar.

Heiða Björg Hilmisdóttir, borgarfulltrúi Samfylkingarinnar, er nýr formaður Sambands íslenskra

sveitarfélaga en hún tekur formlega við embætti á landsþingi sambandsins sem haldið verður í næstu viku. Hún segir hljóðið þungt í sveitarstjórnarfulltrúum um land allt vegna stöðunnar.

„Enda er full ástæða til nú þegar við horfum fram á að þurfa að draga saman og skerða þjónustu. Þetta er gríðarlega alvarleg staða því sveitarfélögin hafa mjög takmarkaðar leiðir til að verða sér úti um tekjur þegar útgjöldin aukast svona mikið.“

Heiða segir löngu fyrirséð að þessi staða myndi koma upp. Faraldurinn hafi sett sveitarfélög í þrönga fjárhagslega stöðu. „Þá var ákveðið að auka heimildir sveitar-

félaga til skuldsetningar en við vitum auðvitað að það er engin lausn til frambúðar.“

Kröfur samhliða lagabreytingum hafa leitt af sér stórauðingum launakostnað og fjölgun stöðugilda í öllum helstu málaflokkum sveitarfélaga. Staðan er einna verst í málaflokki fatlaðs fólks þar sem munurinn á framlögum ríkisins og raunkostnaði nemur um tíu milljörðum króna á ári samkvæmt greiningu sem unnin var fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga.

Sömu sögu er að segja af þjónustu við eldri borgara en samkvæmt skýrslu um rekstrarumhverfi hjúkrunarheimila, sem birt var á síðasta ári, vantar um einn milljarð inn í þann málaflokk á landsvísu.

Að mati Heiðu er nóg komið af greiningum á stöðunni. „Við vitum öll að framlög ríkisins til stórra og mikilvægra málaflokka duga ekki fyrir raunkostnaði. Það er búið að fara yfir stöðuna og ræða málin. Við vitum öll að staðan er óboðleg.“

En þessi rekstrarniðurstaða sveitarfélaganna segir okkur að við verðum einfaldlega að setjast niður með ríkinu og ákveða hvernig við ætlum að verja nauðsynlega og viðkvæma þjónustu. Það er ekki langur tími til stefnu.“

Yfir 77 prósent landsmanna búa í átta stærstu sveitarfélögum landsins. Staða þeirra segir því mikið til um stöðu fjármála á sveitarstjórnarstiginu í heild sinni. Heiða Björg segir því alveg ljóst í hvað stefnir hvað fjárhag sveitarfélaga varðar.

„Við verðum að hafa í huga að þetta eru viðkvæmir tímar í samfélaginu. Fólki upplifir óöryggi og

”

Þessi staða í rekstrinum þýðir einfaldlega að sveitarfélögin neyðast til að draga úr þjónustu.

Heiða Björg Hilmisdóttir, verðandi formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga

hefur áhyggjur af stöðunni. Við slíkar aðstæður ættu sveitarfélögin auðvitað að gefa í og einbeita sér að fleiri verkefnum til að styðja við íbúana og bæta þeirra líðan. En þessi staða í rekstrinum þýðir einfaldlega að sveitarfélögin neyðast til að draga úr þjónustu. Þau hafa enga aðra kosti.

Ég get til dæmis sagt það að við borgarfulltrúar í Reykjavík munum fara gaumgæfilega yfir reksturinn í kjölfar þessarar niðurstöðu. Við verðum að finna leiðir til að rétta skútuna við og ég veit að það sama á við í öðrum sveitarfélögum,” segir Heiða Björg Hilmisdóttir. ■

FÆRÐU ÁSTVINUM ÞÍNUM ÓSKASKRÍN

– UPPLIFUN Í ÖSKJU

577 5600 | info@oskaskrin.is | oskaskrin.is

Óskaskrín

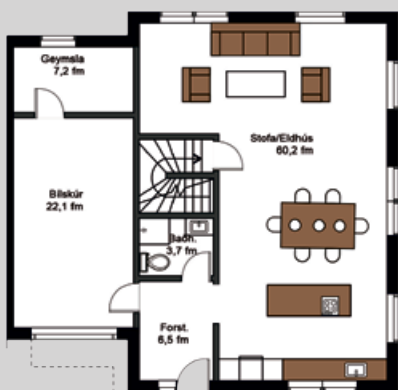

221 HAFNARFJÖRÐUR

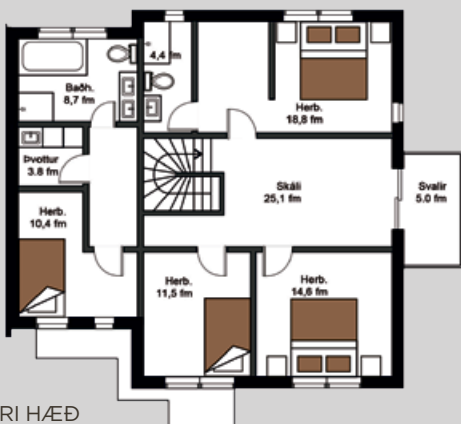
STEEKJARBERG 9

NÝ RAÐ- OG PARHÚS Í SÖLU

NÝTT!

NEDRI HÆÐ

EFRI HÆÐ

STAÐSETNING

Einstök staðsetning í rótgrónu hverfi, mikið grænt svæði í kring.

Húsunum er skilað rúmlega tilbúnum til innréttinga að innan en fullkláruð að utan með fullkláraðri lóð og verönd.

Ál tré gluggar, húsin klædd að utan, bílskúrar fylgja öllum húsum.

Húsin verða afhent í lok nóv-byrjun des 2022.

Stærð: **175-237 fm.**

ALLAR UPPLÝSINGAR VEITA

Hannes

Löggiltur fasteignasali

699 5008

hannes@fastlind.is

Sigrún

Löggiltur fasteignasali

773 7617

sigrun@fastlind.is

LIND

FASTEIGNASALA

Bæjarlind 4 / Sími: 510 7900 / www.fastlind.is

Hugbúnaður sem er einstakur í heiminum

Fjármálastjóri hugbúnaðar-fyrirtækisins Driftline segir að fyrirtækið hafi þróað tækni sem sé einstök í heiminum. Hugmyndin á bak við fyrirtækið var tuttugu ár í mótun en tæknin er loks núna að líta dagsins ljós.

magdalena@frettabladid.is

Hugbúnaðarfyrirtækið Driftline auðveldar fólki að nálgast mikilvægar heilsufarsupplýsingar eins og til dæmis um hversu langt og lengi það getur hlaupið auk þess að gefa fyrstu visindalegu mælieininguna á þoli á skala frá 0–100%. Við mælinguna notar hugbúnaðurinn hjartsláttargögn sem fengin eru úr hefðbundnum snjallúrum við létt skokk eða göngu.

Arnar Pétursson, maraþonhlaupari og fjármálastjóri fyrirtækisins, segir að um sé að ræða uppgötvun sem sé einstök í heiminum.

„Ég hélt að það væri ekki fræðilegur möguleiki að mæla þetta á svona einfaldan hátt. Stofnendurnir höfðu samband við mig og báðu mig um að senda sér hjartsláttargögn. Þeir myndu síðan greina gögnin og ég gæti sagt þeim hvað mér fyndist,“ segir Arnar og bætir við að hann hafi í kjölfarið fengið ítarlegar upplýsingar um allt sem tengdist hans þoli og hlaupagetu.

„Þetta voru mjög nákvæmar upplýsingar og þá hugsaði ég með mér að þetta væri mun meira heldur en bara feðgar með einhverjar óljósar pælingar.“

Í kjölfarið hitti Arnar þá Agnar Steinarsson og Steinar Sindra Agnarsson, stofnendur Driftline, og ræddu þeir hugmyndina í þaula en eftir það spjall ákvað Arnar að slá til.

„Þeir vildu fá mig með sér í lið til að finna leiðir til að nýta þessa tækni með því til dæmis að búa til æfingar sem yrðu aðgengilegar í appinu. Ég kem inn í fyrirtækið með bæði þekkingu og tengslanet úr hlaupaheiminum. Ég starfa einnig sem fjármálastjóri fyrirtækisins þar sem minn bakgrunnur liggur í þeim greinum.“

Arnar Pétursson fjármálastjóri og Agnar Steinarsson framkvæmdastjóri Driftline segja að uppgötvunin hafi verið 20 ár í mótun.

MYND/ADSEND

Arnar segir að hugmyndin hafi kviknað fyrir um 20 árum þegar annar stofnendanna fór að velta fyrir sér skilgreiningunni á þoli.

„Agnar, sem er maðurinn á bak við hugmyndina, var mikill íþróttamaður og þegar hann var yngri var hann alltaf að furða sig á því að það væri ekki hægt að skilgreina þol og hann í rauninni gerði það að sínu lífsverkefni að finna mælingu á því. Hann réðst í þetta verkefni ásamt syni sínum Steinari, sem er forritari, og fyrirtækið leit dagsins ljós árið 2018.“

Driftline hefur hlotið fjöldann allan af nýsköpunarstyrkjum og farið í hlutafjárukningu.

„Við höfum farið í gegnum alla kúrfuna hjá Rannís. Fengið Fræstyrk, Sprotastyrk, Vaxtarstyrk og

”

Þetta er mikil bylting sem gerir það að verkum að hægt er að vinna mikið af upplýsingum á afar einfaldan hátt.

markaðssóknarstyrk. Í fyrra vorum við með fyrstu hlutafjárukninguna og hækkuðum hlutafé um 50 milljónir og erum að fara aftur að auka hlutafé á næstunni,“ segir Arnar og bætir við að nú, þar sem fyrirtækið sé að fullorðnast, séu möguleikarnir nánast endalausir.

„Þetta er mikil bylting sem gerir það að verkum að hægt er að vinna mikið af upplýsingum á afar einfaldan hátt. Þú þarft ekki rannsóknarstofu, hlaupabretti eða yfirbyggingu. Þú þarft bara tæki til að mæla púls og færð nákvæmar heilsufarsupplýsingar. Þar má nefna nýjar aðferðir til þess að mæla hámarks-púls, hámarkshraða, fitubrennslu og margt fleira.“

Arnar segir að Driftline stefni á að fara í prófanir á innlenda mark-

aðnum og selja erlendum stórfyrirtækjum möguleikann á að nota greiningartækni þeirra.

„Apple er til dæmis með tugi milljóna notenda þannig að það væri möguleiki að selja til þeirra. Síðan er líka möguleiki á að nota tæknina við að þjálfa íþróttalið.“

Arnar bætir við að fyrirtækið sé með einkaleyfaumsókn á greiningartækniinni í Evrópu og Bandaríkjunum og hafi gert rannsóknir með Háskólanum í Reykjavík sem staðfesta mælingar fyrirtækisins. Hann segir að næstu skref séu að ráðast í áframhaldandi rannsóknir og gera þjónustusamninga við stærri fyrirtæki. „Við erum síðan með Evrópu-styrksumsókn og fleiri einkaleyfi í bígerð þannig að það eru spennandi tímar fram undan.“ ■

Auðvelt sé að horfa á þetta neikvæðum augum

magdalena@frettabladid.is

Við opnun markaða á mánudag færðist Ísland upp um gæðaflokk hjá vísitölufyrirtækinu FTSE Russell í flokk nýmarkaðsríkja.

Gísli Halldórsson, sjóðsstjóri hjá Íslandssjóðum, segir að auðvelt sé að horfa á verðbreytingarnar á markaðnum síðustu daga og horfa á þetta neikvæðum augum.

„Það er að sama skapi alveg ljóst að í óskahandritinu fyrir þennan viðburð var ekki pláss fyrir verulegar lækkanir á erlendum mörkuðum á sama tíma, sem varð einmitt raunin, þrátt fyrir allt lækkuðu innlendar vísitölur örlítið minna en vísitölur almennt í Evrópu og Bandaríkjunum í síðustu viku,“ segir Gísli og bætir við að sé horft fram hjá verðbreytingum til skemmri tíma og hugsað um stóru myndina gekk fyrsta skrefið, með augum þeirra sjóða sem voru að koma inn og FTSE Russell, afar vel.

„Kerfislega virðist allt hafa gengið smurt fyrir sig og kaupendurnir sem vildu koma inn gátu keypt krónur og innlend hlutabréf, það var mikið undir fyrir framhaldið að allt tækist vel til gagnvart þessum aðilum og það gekk svo sannarlega átil.“

Gísli bendir á að í fullkomnum heimi hefði það gerst í sterkari markaði, framkvæmdin verið skýrari og gengið betur gagnvart innlendum

Gísli Halldórsson, sjóðsstjóri hjá Íslandssjóðum, segir að horfur fyrir íslenska hagkerfið og innlendan rekstur séu öfundsverðar.

MYND/ADSEND

aðilum en það breyti þó ekki því að innflæðið hafi sannarlega skilað sér.

„Ísland er formlega orðið hluti af vaxtarmörkuðum FTSE og kauphliðin getur vart annað en litið svo á að framkvæmdin hafi tekist vel til.“

Gísli segir það vera alveg ljóst að nýmarkaðir séu allt annar leikvöllur en vaxtarmarkaðir. Umfangið hjá FTSE einum sé margfalt stærra en hjá FTSE og MSCI samanlagt í tilfelli vaxtarmarkaða. MSCI sé síðan allt annar leikvöllur en FTSE bæði í tilfelli nýmarkaða og vaxtarmarkaða og ljóst að allt kapp ætti að vera lagt

á það að hálfu aðila sem tengjast markaðnum með einum eða öðrum hætti að reyna að koma Íslandi sömuleiðis í flokk nýmarkaðsríkja hjá MSCI.

„Líkt og þegar við fórum inn í flokk vaxtarmarkaða tók FTSE fyrst skrefið og MSCI fylgdi svo á eftir og væri það óskandi að við myndum leika sama leik nú og að MSCI skilgreini okkur sömuleiðis sem nýmarkað á næstu árum. Gróft á litið eru vísitölusjóðir MSCI-megin að lágmarki 6-7 sinnum stærri.“

Gísli bendir á að Ísland varð bara

formlega hluti af FTSE-vísitölunum á mánudaginn var. Enn sem komið er einskorðist innflæðið að mestu við vísitölusjóðina en ljóst sé að fleiri augu séu á Íslandi en áður. „Þetta fyrsta skref inn í vísitöluna á föstudaginn var fyrsta prófið sem markaðurinn þurfti að standast, óskandi er að sjóðir í virkri stýringu og aðrir fjárfestar komi svo í auknum mæli í kjölfarið og erlent eignarhald aukist hægt og bitandi.“

Gísli segir að um leið og staðfest var að Ísland myndi færast upp í flokk nýmarkaða hjá FTSE hafi markaðurinn orðið var við erlent innflæði sem safnaðist saman dag frá degi.

„Fljótlega fór nafn JPMorgan að birtast á hluthafalistum vítt og breitt, líklega er þar mestmegnis um að ræða vogunarsjóði sem varsla bréfin undir nafni JPMorgan. Þessi erlendu kaup síðastliðinna mánaða voru ein af ástæðum þess að íslenski markaðurinn hefur haldið betur en margir erlendir markaðir. Það lá svo ekki beinlínis fyrir handbók um hvernig innleiðingin yrði, deilt var um nákvæmar fjárhæðir, tímasetningar og hversu stór hluti af stöðunni í nafni JPMorgan yrði seld.“

Gísli segir það alveg hreinar línur að markaðurinn allur geti dregið mikinn lærdóm af föstudeginum.

„Þessir erlendu aðilar, bæði vísitölusjóðirnir og svo þeir virku aðilar

”

Ísland er formlega orðið hluti af vaxtarmörkuðum FTSE og kauphliðin getur vart annað en litið svo á að framkvæmdin hafi tekist vel til.

sem byrjuðu að kaupa í aðdragandanum, hegða sér og eiga sín viðskipti með öðrum hætti en innlendi markaðurinn er vanur. Leiða má að því líkur að eðli verðbréfavíðskipta hérlandis færist nær því sem við þekkjum erlendis hægum skrefum í kjölfarið.“

Gísli bendir á að horfur fyrir íslenska hagkerfið og innlendan rekstur almennt séu öfundsverðar í alþjóðlegu samhengi og það muni klárlega vinna með markaðnum.

„Fram undan eru frekari skref inn í FTSE og krefjandi kjarasamningsgerð en stefnan ræðst líkt og alltaf sömuleiðis töluvert af efnahagsþróun á heimsvísu. Þar eru nú blíkur á lofti og töluverð óvissa fram undan í krefjandi umhverfi þar sem barátta við háa verðbólgu á heimsvísu og fallandi vaxtarhorfur biða.“ ■

Verðstöðugleiki meiri á evrusvæðinu

Verðbólga í Evrópu er lægst á evrusvæðinu, 9,1 prósent, en 10,1 prósent í ESB og EES. Ekkert eitt veldur þessum mun milli evrulandanna og annarra landa í Evrópu vegna þess að verðstöðugleiki mælist meiri í öllum þáttum samræmdu neysluvísitölunnar í evrulöndunum annars staðar í Evrópu.

olafur@frettabladid.is

Samræmd vísitala fyrir ágúst í Evrópusambandinu, á Evrópska efnahagssvæðinu og evrusvæðinu var birt í gær. Viðast hvar hækkaði verðbólguhraðinn milli mánaða en í sex löndum dró úr verðhækkunum, Austurríki, Finnlandi, Grikklandi, Portúgal og Slóvakíu, auk Íslands.

Þegar horft er til tólf mánaða hækkunar verðlags lítur myndin nokkuð betur út. Í tólf löndum dró úr verðbólguhraða, mest á Íslandi, en hér á landi fór verðbólguhraðinn úr 6,4 prósentum í júlí niður í 5,5 prósent. Í júlí hafði verðbólgan hins vegar hækkað um heilt prósentustig frá júní.

Húsaleiga, hiti og rafmagn eru liðir sem leika Evrópubúa grátt nú um mundir. Tólf mánaða hækkun þessara liða er í kringum 20 prósent, og þetta sá liður sem hækkað hefur langmest í Evrópu. Yfir 20 prósent í ESB og innan EES, en 19,7 prósent á evrusvæðinu.

Enn á ný mælir samræmda vísitalan verðbólgu hér á landi þá næstminnstu í allri Evrópu. Verðbólgan mælist 5,5 prósent hér og er einungis lægri í Sviss, þar sem hún mælist 3,3 prósent. Sú staðreynd að við Íslendingar erum ekki háðir jarðefnaeldsneyti til húshitunar eins og önnur lönd álfunnar er mikilvægur þáttur sem heldur verðbólgu lægri hér á landi en annars staðar. Meira en þriðjungur verðbólgunnar á evrusvæðinu stafar af hækkun orkuverðs.

Einnig hefur kröftug viðspyrna

ferðaðþjónustunnar eftir Covid haft áhrif til styrkingar krónunni sem vegur upp á móti innfluttri verðbólgu vegna hækkunar hrávöruverðs og eldsneytis, auk þess sem alþjóðlegur flutningskostnaður hefur hækkað mikið. Þessu til viðbótar njóta íslensk sjávarútvegsfyrirtæki mjög góðs af því að matvæla-verð í heiminum er í hæstu hæðum. Útflutningstekjur sjávarútvegsins eru því sömuleiðis í hæstu hæðum.

Lækkun samræmdu vísitölunnar hér á landi er eilítið meiri en greiningarfyrirtækið Veritabus gerði ráð fyrir. Um helgina birti Veritabus spá um að vísitalan hér myndi lækka úr 6,4 prósentum í 5,9 prósent, en mæling Hagstofunnar var upp á 5,5 prósent.

Húsaleiga, hiti og rafmagn eru liðir sem leika Evrópubúa grátt nú um mundir.

Ljóst er að sjálfbærni okkar Íslendinga í orkumálum, auk sterkar viðspyrnu ferðaðþjónustunnar og sögulega mikilla verðhækkana á útflutningsmörkuðum íslensks sjávarútvegs, sem stuðla að hækkun gengis íslensku krónunnar, eru þættir sem halda samræmdri vísitölu neysluverðs í skefjum hér á landi.

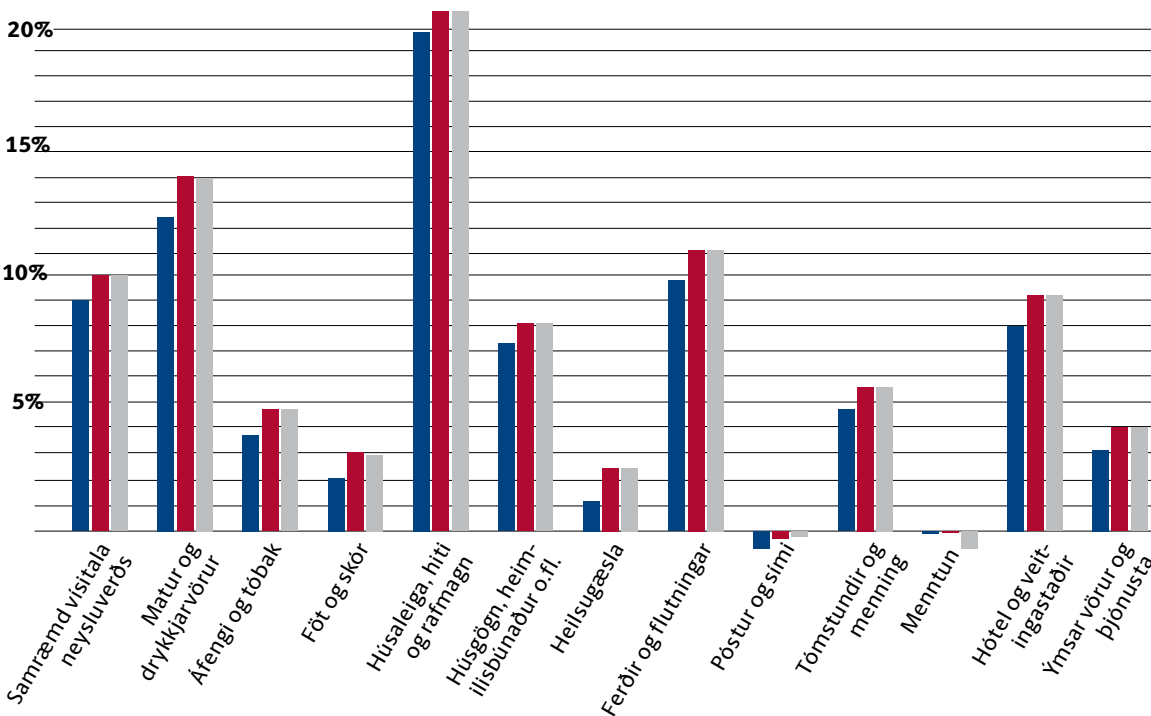
Ekki má heldur gleyma því að inntaka Íslenskra verðbréfa í vísitölur FTSE Russell veldur því að erlendir vísitölusjóðir þurfa að kaupa íslensk verðbréf í eignasöfn sín. Það styrkir krónuna og heldur aftur af innfluttri verðbólgu. ■

Verðlag er stöðugra á evrusvæðinu en annars staðar í Evrópu.

FRÉTTABLAÐIÐ/
STEFÁN

Samræmd vísitala neysluverðs

Nýtir hvert tækifæri til ferðalaga

■ Svipmynd

Ásta Ólafsdóttir

Nám: BA í íslensku og fjölmiðlafræði, diplóma í verkefnastjórnun og leiðtogaþjálfun.

Starf: Sviðsstjóri viðskipta- og markaðssviðs Hörpu, tónlistar- og ráðstefnuhúss. Formaður stjórnar Foreldrahúss, fyrir fjölskyldur í vanda.

Fjölskylduhagir: Ég á tvær dætur, Molly (Málfríði) og Ernu, og tvo yndislega ömmustráka.

Ásta Ólafsdóttir er sviðsstjóri viðskipta- og markaðssviðs Hörpu. Hún hefur dálæti á bókum og nýtur þess að læra nýja hluti.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Fyrir utan samveru með fjölskyldu og vinum er listi áhugamála nokkuð langur og síbreytilegur. Fastir liðir eru fjallgöngur, útivist, fluguveiði, almenn heilsurækt, listir, menning og matseld. Ég reyni að nýta hvert tækifæri til ferðalaga innan lands sem utan. Ég hlusta mikið á tónlist og syngi í kór.

Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?

Ég hef dálæti á bókum. Ég leita í bækur sem fjalla um leiðir til árangurs í einkalífi og starfi, heilsu,

Ég hóf störf hjá Hörpu í janúar. Fyrstu mánuðir í nýju starfi eru jafnan krefjandi en afar lærdómsríkir.

andleg málefni og uppskriftabækur frá mismunandi heimshornum. Tvær bækur eru mér sérstaklega minnisstæðar: Allra besta gjöfin, eftir Jim Stovall, falleg saga um hvað skiptir máli í lífinu, þegar öllu er á botninn hvolft. Ég hef keypt bókina margoft, því ég gef alltaf eintakið mitt. Think like a monk eftir Jay Shetty er af sama meidi, mér finnst hún góð áminning í dagsins önn.

Hver hafa verið mest krefjandi

verkefnin á undanförnum miss-erum?

Ég hafði starfað í ferðaðþjónustu til margra ára þegar Covid skall á. Óvissan sem fylgdi í kjölfar faraldursins var krefjandi en á sama tíma gafst kærkominn tími til að staldra við og skoða ný tækifæri.

Hvaða áskoranir eru fram undan? Ég hóf störf hjá Hörpu í janúar. Fyrstu mánuðir í nýju starfi eru jafnan krefjandi en afar lærdómsríkir. Ég hef notið þess að læra af því góða

Ásta segir að Vestmannaeyjar og hálendi Íslands eigi sérstakann stað í hjarta hennar.

FRÉTTABLAÐIÐ/
VALLI

og reynslumikla fólki sem starfar í Hörpu og um leið upplifa síbreytileikann í starfseminni, ævintýrin gerast daglega. Harpa gegnir viðamiklu og fjölbreyttu hlutverki sem tónlistar- og ráðstefnuhús þjóðarinnar og eftirspurnin er mjög mikil. Mikilvægt er að Harpa standi undir þeim markmiðum sem húsinu eru sett og mæti þörfum mismunandi markhópa. Þetta eru skemmtilegar áskoranir sem ég er svo lánsöm að fá að vinna að með frábærum samstarfsmönnum sem margir búa yfir áratuga reynslu af starfsemi Hörpu. Hér er einstakur hópur fagmanna, mín eru forréttindin að starfa með þeim.

Hvar sérðu þig eftir tíu ár?

Ég nýt þess að læra og verð vonandi enn að bæta við mig faglegri þekkingu sem ég get miðlað áfram. Ég sé mig fyrir mér eldhressa á besta aldri, búna að ná tókum á gönguskiðunum og golfi, glaða á fjöllum og að upplifa ævintýri með fjölskyldu, vinum og sérstaklega ömmubörnunum mínum.

Hver er uppáhaldsborgin þín?

Ég á frekar uppáhaldsstaði en borgir. Vestmannaeyjar eiga alltaf sérstakan stað í hjartanu sem og hálendi Íslands. Silkiborg í Danmörku er mér kær, því þar býr dóttir mín og fjölskylda hennar. Í Argentínu heillaðist ég algjörlega af landi og þjóð, allir þessir freistandi fjallatindar! Þangað langar mig aftur! ■

Hrafn

Þórarinn
Þórarinnsson
thorarin
@frettabladid.is

Hrafn Jökulsson var rétt tæplega 57 ára þegar hann lést og með honum er genginn ópreytandi baráttumaður fyrir betri heimi sem átti margt ósagt og mörgu ólokið.

Eins og svo oft vill verða með eldhuga sem fara sínar eigin leiðir áttu gjörvileiki Hrafn og gæfa ekki alltaf samleið og öllum þeim hæfileikum og kostum sem hann var gæddur fylgdu djöflar sem hann mátti draga án þess þó að missa sjónar á málstaðnum. Hver svo sem hann var hverju sinni.

Hrafn var frábært skáld sem orti ekki aðeins ljóð heldur lífið sjálft og til marks um lýríska fegurðina í þeim kveðskap er að daginn sem hann dó komu hingað 24 grunn-skólabörn frá austurströnd Grænlands til að læra að synda og ganga í skóla í Kópavogi með íslenskum börnum.

Hrafn, forseti Skákkfélagsins Hróksins, og Stefán Herbertsson, stjórnarmaður í Kalak, vínafélagi Grænlands, settu þetta verkefni af stað fyrir sautján árum og þótt Hrafn væri flugmælskur og flestum stílfimari eftirlét hann oft verkunum að tala. Vonandi verður þetta aðeins eitt þeirra sem munu halda áfram þótt Krummi sé þagnaður.

Hrafn varð tíðrætt um lífið á 64 reitum og horfði stundum yfir það sem taflborð væri. Sérstaklega þegar útlitið var dökkt og minnti þá á að staðan breytist með hverjum leik og ekki er hún góð nú þegar Hrókur alls fagnaðar er fallinn.

„Hér eru öll kerfi í kerfi,“ sagði Hrafn í viðtali við Fréttablaðið þremur vikum áður en hann lést og beindi spjótum sínum sérstaklega að geðheilbrigðiskerfinu sem er í bókstaflegum henglum.

„Ég hef tekið mér núna næstum því tvö ár í að undirbúa mína gagnsókn og nú er ég tilbúinn og ég ætla að ná fram réttlætinu,“ sagði Hrafn sem hugðist draga íslenska ríkið fyrir dómstóla vegna harkalegrar handtöku, nauðungarvistunar í því sem hann kallaði grafhýsið á deild 32C, ofbeldis sem hann varð fyrir þar og læknamistaka sem hann gæti, væri hann enn á meðal vor, fært í sannfærandi máli rök fyrir að hafi kostað hann lífið.

Kerfisvillurnar liggja úti um allt samfélag sem sjórekið plast og sigarettustubbar væru þannig að þótt Hrafninn sé floginn, örvum glaður, er enn verk að vinna með hendur langt fram úr ermum. ■

Halldór

Frá degi til dags

benediktboas@frettabladid.is
odduraevar@frettabladid.is

Súrrealískt rugl

KR og konur eru ekki alveg að slá í takt. Svo virðist sem gamla stórveldið í Vesturbænum sé ekkert sérstaklega áhugasamt um starf kvenna innan félagsins og vilji helst ekkert vita af því. Flestir vita um vandræðin sem hafa komið fram um meistaraflokk félagsins sem féll um deild eftir eins árs veru í deild þeirra bestu í fötboltanum. Leikkonan stórkostlega Kristín Þóra Haraldsdóttir bendir þó á að yngri flokkarnir séu í engu skárri farvegi en meistaraflokkarnir og segir að þeir séu í súrrealísku rugli.

Gó frá RÚV

Starfsmenn Hringrásar felldu í gær síðustu vindmylluna í Þykkva-bæ. Var búið að lofa því að myllan myndi falla til jarðar á ákveðnum tíma en fréttamenn einkarekinna fjölmiðla sem voru mættir þurftu að biða eftir ríkisfjölmiðlinum sem var of seinn á vettvang. Þegar RÚV var búið að koma sér fyrir var hægt að gefa gó á verkið og starfsmenn Hringrásar skáru turninn áður en þyngdaraflíð tók við og felldi vindmylluna. RÚV er merkilega oft seint á staðinn og þurfa persónur og leikendur frá íþróttum til stjórnmálamanna að plata undirskriftir og handabönd vegna lélegs skipulags í Efstaleiti. Það ætti ekki að vera í verkahring fjölmiðils í almannapágu að stýra atburðarásinni utan sinna eigin veggja, er það nokkuð? ■

Fólk skiptir máli

Guðlaugur Þór
Þórðarson
umhverfis-,
orku- og loftslags-
ráðherra

Fyrir daga samgöngubyltingarinnar, samfélagsmiðla og internetsins var ekki einfalt fyrir almennan Íslending að átta sig á þeirri magnþrungnu fegurð sem hálendi og afskekktari staðir landsins geyma. Það var einna helst í gegnum ljóð skáldanna sem fólk gat séð fyrir sér dýrðina. Dæmi um slíkt er ljóðið Fjallið Skjaldbreiður eftir Jónas Hallgrímsson en við lesturinn stendur fjallið manni ljóslifandi fyrir hugskotssjónum þar sem segir í fyrsta erindi:

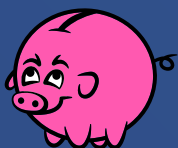
*Fanna skautar faldi háum
fjallið, allra hæða val;
hrauna veitir bárum bláum
breiðan fram um heiðardal.
Löngu hefur Logi reiður
lokið steypu þessa við.
Ógnaskjöldur bungubreiður
ber með sóma réttnefnið.*

Min kynslóð fékk að kynnast náttúru Íslands gegnum myndefni í sjónvarpi. Einn af helstu áhrifavöldunum á því sviði, Ómar Ragnarsson, færði þjóðinni hvert náttúruundrið á fætur öðru alla leið heim í stofu, jafnt með Stíklupáttunum og öðrum myndum.

Hans framlag til náttúruverndar verður þannig aldrei metið að fullu, því með sínum einstaka hætti opnaði hann augu almennings fyrir þeim auðæfum sem íslensk náttúra hefur að geyma. Fyrir það er ég þakklátur og því var það mér heiður að afhenda Ómari Náttúruverndarviðurkenningu Sigríðar í Brattholti á Degi íslenskrar náttúru. Íslensk náttúra væri svo miklu fátækari ef ekki væri fyrir eldhuga sem eru tilbúnir að leggja allt í sölnar fyrir hana. Framtak og atorka einstaklinga skiptir nefnilega máli og hvert okkar getur haft áhrif. Skýrt dæmi um það er Ómar Ragnarsson.

Í dag njótum við íslenskrar náttúru í gegnum myndefni á samfélagsmiðlum samferðamanna okkar. Það er sérstakt ánægjuefni hversu margir Íslendingar kjósa að opna glugga fyrir okkur hin inn í sína upplifun á hálendinu. Í því var Ómar Ragnarsson sannkallaður brautryðjandi með niðþunga myndavél og Frúna sér til fulltingis. ■

Fréttablaðið í Bónus

Leikskólabörn sem nota íslensku í skólastarfi en annað tungumál með fjölskyldu sinni

Sigríður Ólafsdóttir
dósent á Menntavísindasviði Háskóla Íslands

Ný rannsókn á vegum Háskóla Íslands sýnir að börn af annarri kynslóð innflytjenda ná mun verri tökum á íslensku en áður var talið. Vísindamennirnir segja stöðuna grafalvarlega og kalla eftir betri íslenskukennslu í leikskólum.

Þó að tekið sé fram að niðurstöðurnar komi á óvart þá hafa rannsóknir síðasta áratug leitt sama í ljós: Börn í íslenskum leikskólum, sem nota annað tungumál en íslensku með fjölskyldu sinni, ná litlum framförum í íslensku þrátt fyrir langan skóladag frá ungum aldri. Í grunnskóla hefur síðan komið fram vaxandi munur á íslenskufærni þessa nemendahóps og jafnaldra sem eiga íslensku að móðurmáli.

En hvernig má það vera að börn sem dvelja í íslensku leikskólastarfi átta klukkustundir á dag, fimm daga vikunnar í þrjú til fimm ár, ná svo lítilli færni í íslensku? Í íslenskum rannsóknum hefur

verið leitað svara við því. Í ljós hefur komið að þegar lesið er fyrir stóran hóp barna hættir börnum með litla íslenskufærni til að hverfa inn í eigin hugarheim og ná ekki að taka þátt í umræðum sem fylgja lestrinum. Þannig missa þau af dýrmætum tækifærum til að efla skilning sinn og tjáningarfærni í íslensku. Í frjálsum tíma leikskólans velja þau gjarnan leiki sem krefjast ekki málnotkunar, eins og að lita og púsla. Mörg þeirra forðast hlutverkaleiki eða ná ekki að ganga inn í slíka leiki.

Í einni könnun voru tekin upp samtöl starfsfólks við börn í þrjú skipti á meðan á frjálsum leik barnanna stóð. Í ljós kom að leikskólastarfsfólkið beindi tali sínu í minna mæli að börnum með annað móðurmál en íslensku en börnum með íslensku að móðurmáli. Fyrirnefndi hópurinn fékk helmingi færri orð á mínútu og mun algengari orð, og engar orðainnlagnir eða opnar spurningar sem aftur á móti hin börnin fengu á meðan á upptöku stóð.

Erlendar rannsóknir sýna að því fleiri og fjölbreytilegri orð sem leikskólakennarar nota í samskiptum við börn þeim mun meiri orðaforða hafa börnin. Sérstaklega eru áhrifin mikil hjá börnum sem nota ekki tungumál skólans með

fjölskyldu sinni. Þá hefur komið í ljós að notkun leikskólakennara á sjaldgæfum orðum í samtölum í frjálsum leik við börn spáir fyrir um lesskilning barnanna þegar þau eru komin í fjórða bekk grunnskóla.

Það eru einmitt gagnkvæm tjáskipti, þegar börn og fullorðnir skiptast á að tala, sem gefa einna bestu og árangursríkustu mál-

örvunina. Gagnvirkum samræðum við börn má ná með því að spyrja þau opinna spurninga. Með þeim hætti gefast börnum tækifæri til að útskýra og ræða nánar, í stað þess að svara aðeins með einu orði.

Allir foreldrar hafa væntingar um velferð barna sinna. Foreldrar óska þess að börnin nái góðum árangri í námi og geti síðar lokið framhaldsnámi, þannig að þeirra biði farsælt

líf sem virkir þjóðfélagsþegnar. Foreldrar barna af erlendum uppruna kalla eftir meiri stuðningi og íslenskukennslu fyrir börnin sín.

Ábyrgð leik- og grunnskólans er mikil. Foreldrar treysta skólunum fyrir velferð barna sinna. Við þurfum að koma til móts við óskir foreldra með því að gefa öllum börnum markvisst og málefandi skólastarfi, strax í leikskóla. ■

Eldhugar við eldhúsborðið

Andrea Róbertsdóttir
framkvæmdastjóri FKA

„Þetta hef ég aldrei gert áður, þess vegna veit ég að ég get það,“ er setning sem nær vel yfir tímana sem við lifum nú. Það þarf kjark til að gera tilraunir, úthald til að klára málin og við þurfum að vera óhrædd við að nálgast hlutina með nýjum hætti. Þá skiptir máli að sýna sér mildi þegar eitthvað mistekst því það er svo margt sem við höfum ekki gert áður. Að öllu samanlögðu er nýsköpun mikilvæg í breytilegum heimi á spennandi tímum með ótal áskorunum eins og við höfum fundið fyrir. Á landsbyggðarráðstefnu Félags kvenna í atvinnulifinu,

FKA, sem ber yfirskriftina Eldhugar, ætlum við að spegla okkur í sögum, eiga samtalið og kortleggja ríkidæmi landsbyggðanna út frá þessari nýju sviðsmynd.

Fyrir hönd allra landsbyggða

Einstaklingar fóstira sitt nærumhverfi og gæta hagsmuna sinna en við verðum að vera með metnað fyrir hönd allra landsbyggða, fyrir landið allt, hugsa Ísland sem eitt atvinnusvæði sem getur sannarlega náð forskoti með sérstöðu sem skapast við það að nálgast viðfangsefni samtímans með skapandi hætti. Covid hefur sýnt og sannað að víða er óhætt að stokka spilin að nýju og við þurfum að nýta það tækifæri – og ekkert múður. Áfram alls konar!

Sköpunarkraftinum gefinn laus taumur

Landsbyggðadeildir Félags kvenna í atvinnulifinu tóku höndum saman og héldu ráðstefnu á tímum heims-

Það þarf kjark til að gera tilraunir, úthald til að klára málin og við þurfum að vera óhrædd við að nálgast hlutina með nýjum hætti.

faraldurs og í ár er það FKA Norðurland sem býður heim. Landsbyggðarráðstefna FKA, Eldhugar, verður í Háskólanum á Akureyri þann 23. september nk. og er opin almenníngi. Þar verður sköpunarkraftinum gefinn laus taumur og fjallað um mikilvægi þess sem hér hefur verið nefnt, að vera að búa til nýtt en líka kynna það sem til er.

Við getum öll haft áhrif á þróun mála í stóru og smáu og mörg okkar

hafa verið að sinna vinnunni og verkefnum frá eldhúsborðinu á tímum Covid. Margt er breytt, störf án staðsetninga eru langt komin með að vera viðtekin stærð og leið sem gagnast öllum til hagsbóta. Almenn-

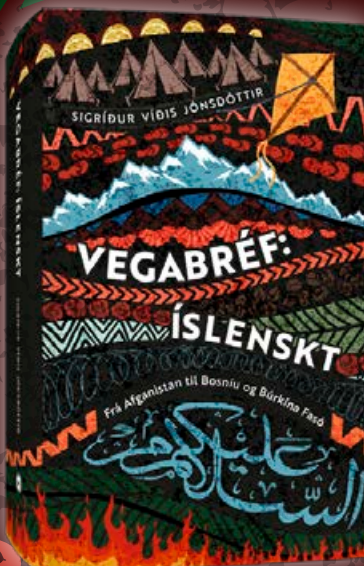
ingur er hvattur til að mæta í Háskólanum á Akureyri eða nýta sér streymi í gegnum fjarfundabúnað og komast að því að seigla gustar af öllum sem ryðja brautir og þá af fyrirlesurum sem stiga þar á stökk. ■

„... hrífandi lestur sem á svo sannarlega erindi við okkur.“

BOGI ÁGÚSTSSON,
FRÉTTAMAÐUR Á RÚV

„Frásögnin er litrík,
persónuleg og greinandi.“

SILJA BÁRA ÓMARSÐÓTTIR,
PRÓFESSOR Í STJÓRN MÁLAFRÆÐI

Í *Vegabréf: Íslenskt* miðlar Sigríður Víðis Jónsdóttir veraldarsögunni af einstakri næmni og virðingu í gegnum frásagnir af fólki víða um heim.

Bruðl í stafrænni vegferð Reykjavíkurborgar

Kolbrún Baldursdóttir
oddviti Flokks fólksins í borgarstjórn Reykjavíkur

Einar Sveinbjörn Guðmundsson
kerfisfræðingur, skipaði 3. sæti á lista Flokks fólksins í Reykjavík

Í borgarstjórn 20. september var umræða að beiðni Flokks fólksins sem bar þessa yfirskrift:
Hefur bruðl og soun átt sér stað í stafrænni umbreytingu Reykjavíkurborgar?
Svar borgarfulltrúa Flokks fólksins er „já“.

Liðin eru tæp tvö ár frá því að borgarstjórn samþykkti að leggja 10 milljarða í stafræna umbreytingu á þriggja ára tímabili. Upphæðin var komin á síðasta kjörtímabili í 13 milljarða og á þessu kjörtímabili á að auka fjármagn enn frekar í málaflökkinn.

Stafræn umbreyting er sannarlega mikilvægt framfaraskref. Um það er ekki deilt heldur hvernig sýslað hefur verið með þetta mikla fjármagn af lausung og leikarskap. Afurðir, þ.e. þær stafrænu lausnir sem lítið hafa dagsins ljós, eru ekki í takti við fjármagnið sem búið er að eyða í þær. Verulegur hluti þessa fjármagns hefur farið í að gera ásynd innviða sviðsins, þjónustu- og nýsköpunarsviðs (þÖN), sem glæsilegasta. Viðbótarhúsnæði hefur verið leigt og ráðnir fjöldi sérfræðinga með tilheyrandi hlunnindum þ.m.t. hópur lögfræðinga úr einkageiranum. Stór kostnaður fer í umgjörð og háar fjárhæðir hafa verið greiddar fyrir ráðgjöf frá erlendum ráðgjöfum. Hvergi er hægt að sjá hvernig þessi ráðgjöf hefur nýst til lausna fyrir borgarbúa. Halda mætti að Reykjavíkurborg sé að mynda hugbúnaðarfyrtæki sem ætlað

er að fari á samkeppnismarkað. Ef horft er á stöðu stafrænna lausna hefur nálgun sviðsins undanfarin ár einkennst af fumkenndri tilraunastarfsemi þar sem miklum tíma og fjármunum hefur verið eytt í að uppgötva, þróa og gera tilraunir á stafrænum lausnum sem margar hverjar voru til fyrir og komnar í fulla virkni t.d. hjá Stafræna Íslandi og öðrum fyrirtækjum.

Röng forgangsröðun, áhersla á heimsfræð
Forgangsröðun verkefna var strax í upphafi röng. Byrjað var á margra mánaða tilrauna- og uppgötvunarferli í svokölluðu Gróðurhúsi sem virtist vera til þess eins að öðlast skemmtilega upplifun. Hugmyndir spruttu fram að verkefnum sem hvorki voru brýn né nauðsynleg og má þar nefna fjölda alls kyns mælaborða, viðburða- og sorphirðudagatöl og sundgestayfirlit, svo fátt eitt sé nefnt.

Þær lausnir sem sárlega var beðið eftir voru aftur á forgangslista og þegar þær birtust komu ótal vandræði í ljós. Má nefna skjala-

kerfið Hlöðuna í því sambandi og nýjan vef Reykjavíkurborgar. Enn sést ekki til stafrænnar lausnar umhverfis- og skipulagsráðs sem létt myndi stórlega á umsóknum um byggingarleyfi með tilheyrandi teikningum.

Allt þetta má sjá reifað í háfleygum lýsingum í nýútkominni Ársskýrslu þjónustu- og nýsköpunarsviðs fyrir árið 2021. Skýrslan er í raun ótrúleg lesning þar sem hún snýst ekki hvað síst um markmið sviðsins að ná einhvers konar heimsfræð á sviði stafrænna umbreytinga. Ítrekað er því lýst hvernig stafræn vegferð borgarinnar sé einsdæmi, „engri annarri lík“, eins og segir í Ársskýrslunni. Sumt sem þarna á sér stað er komið úr böndum að mati borgarfulltrúa Flokks fólksins, t.d. hin mikla þensla sviðsins og sú gríðarlega áhersla að ætla að „sigrá hinn stafræna heim“ á erlendri grundu.

Flokkur fólksins vill horfa á árangur sem gagnast Reykvíkum. Efla þarf stafræna þjónustu fyrir leikskóla borgarinnar. Þar hefur ekkert stafrænt gerst í mörg ár. Þetta hefur opinberast í þeim

”
Þær lausnir sem sárlega var beðið eftir voru aftur á forgangslista og þegar þær birtust komu ótal vandræði í ljós. Má nefna skjala-kerfið Hlöðuna í því sambandi og nýjan vef Reykjavíkurborgar.

vanda sem leikskólar borgarinnar hafa glímt við undanfarið. Það sárvantar betri yfirsýn og upplýsingar til foreldra. Þetta hefur valdið töfum á þjónustu við foreldra barna sem sækja um leikskólapláss.

Mun nýtt Stafrænt ráð veita aðhald?
Á þriðja ár hefur verið reynt að benda á bruðlið, ranga forgangsröðun, sérkennilega áherslu á flotta

ytri ásynd. Flokkur fólksins hefur verið með fjölmargar fyrirspurnir, lagt fram tillögur um betri ráðdeild og meiri hagkvæmni og almennt reynt sem fulltrúi í minnihluta að sinna hlutverki sínu sem er að veita aðhald og sinna eftirliti. Allt of mörg stafræn verkefni hafa verið illa skilgreind og mörg eru enn ýmist í þróunar-, uppgötvunar- eða tilraunafasa.

Önnur verkefni hafa dagað uppi eftir að búið var að setja í þau umtalsverðar fjárupphæðir. Byrja hefði átt fyrir þremur árum að forgangsraða efst á lista lausnum til að einfalda umsóknarferli hjá umhverfis- og skipulagssviði, skóla- og frístundasviði og velferðarsviði í stað lausna sem ekki eru brýnar eða liðka sérstaklega fyrir beinni þjónustu við borgarbúa. Vissulega er nú komin „nýr“ meirihluti og sett hefur verið á laggirnar sérstakt ráð sem halda á utan um málaflökkinn. Hér er um að ræða útsvarsfé borgarbúa og víða er brýn þörf á að bæta þjónustu. Kallað er eftir gagnrýnni hugsun og aðhaldi frá nýjum meirihluta borgarstjórnar og hinu nýja Stafræna ráði. ■

Uppbygging íþróttamannvirkja í Hafnarfirði

Ólafur Ingi Tómasson
stuðningsmaður FH og fyrrverandi bæjarfulltrúi

Opið bréf til bæjarstjórnar Hafnarfjarðar frá formanni FH birtist þann 7. september sl. Í bréfinu gagnrýnir formaðurinn harðlega fyrirætlanir bæjarins um uppbyggingu á Ásvöllum. Þegar horft er til þess að sveitarfélagið hefur sett verulegt fjármagn úr bæjar sjóði í uppbyggingu í Kaplakrika á síðustu árum er það mjög sérstakt að formaður FH gagnrýni aðkomu bæjarins að uppbyggingu hjá Haukum.

Svo er það áhugavert að fyrrverandi bæjarstjóri Hafnarfjarðar, sem nú er oddviti Samfylkingarinnar og reyndar fyrrverandi formaður knattspyrnudeildar FH, sé hugsi yfir fyrirhugaðri uppbyggingu á Ásvöllum en árið 1989, í bæjarstjórnartíð oddvitans, gaf Hafnarfjarðarbær FH íþróttahúsið

í Kaplakrika, bærinn keypti húsið aftur á síðasta kjörtímabili þegar gengið var frá eignarskiptasamningi við félagið.

Fjármagn til íþróttamála
Varðandi ummæli formanns FH að ekkert fjármagn verði sett í önnur íþróttafélög vegna uppbyggingar á Ásvöllum þá horfir formaðurinn fram hjá því að samhliða því að milljarðar hafi verið settir í framkvæmdir á Kaplakrika á síðustu tveimur áratugum hefur uppbygging á öðrum íþróttasvæðum gengið vel ásamt því að bærinn hefur aukið verulega fjármagn til reksturs íþróttafélaga á síðustu árum, á sama tíma hefur verið jafnt og þétt aukið í íþróttastyrki til barna og unglinga.

Sameiginlegir hagsmunir
Þegar horft er til þess að búið er að veita umtalsverðu fjármagni í Kaplakrika, nú síðast fyrir um tveimur mánuðum þegar samþykkt var að setja 250 milljónir í hybrid gras á Kaplakrika, ættu forsvarsmenn FH að gleðjast þegar verið er að auka fjármagn í uppbyggingu á íþróttamannvirkjum.

”
Bæjarstjórn Hafnarfjarðar horfir til allra hverfa í bænum þegar kemur að uppbyggingu íþróttamannvirkja.

Uppbygging sunnan Reykjanesbrautar hefur verið mikil og er enn í gangi, áætlað er að á því svæði verði um 15.000 íbúar, mestmegnis ungt fólk með börn og unglinga sem stunda íþróttir.

Bæjarstjórn Hafnarfjarðar horfir til allra hverfa í bænum þegar kemur að uppbyggingu íþróttamannvirkja. Í stað þess að gagnrýna ákvarðanir um uppbyggingu

á öðrum stöðum en í Kaplakrika væri skynsamlegt að forsvarsmenn FH tækju fagnandi hverri krónu sem varið er úr bæjar sjóði til uppbyggingar á íþróttamannvirkjum í bænum. Góð og samkeppnisbær aðstaða til íþróttaiðkunar samandi við önnur sveitarfélög ætti að vera sameiginlegt hagsmunamál íþróttahreyfingarinnar í Hafnarfirði. ■

Good fish, bad fish? Meet us at Iceland Fishing Expo and see Maritech Eye - objective, automated quality assessment

Konráð Olavsson, sölu- og þjónustustjóri Maritech á Íslandi, segir fyrirtækið nú setja nýtt og byltingarkennt tæki á markað sem geti metið gæði fisks með því að sjá inn í hann. Tækið verður kynnt á sýningunni Iceland Fishing Expo/Sjávarútvegur 2022 sem hefst í Laugardalshöll í dag.

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Maritech vex og dafnar á Íslandi

Norska hugbúnaðarfyrirtækið Maritech opnaði útibú á Íslandi fyrir ári og hefur síðan vaxið jafnt og þétt. Þetta gamalreynnda fyrirtæki þróast hratt og kynnir nú nýtt og byltingarkennt tæki sem séð getur inn í fisk til að meta gæði hans á sýningunni Sjávarútvegi 2022. **2**

Með nýrri ljós-tækni Maritech er nú hægt að skanna fyrir blóði, ormi, losi, mari, stærð og lögun fiska, segir Konráð Olavsson hjá Maritech.

FRÉTTABLAÐIÐ/
VALLI

Fyrir ári síðan opnaði norska hugbúnaðarfyrirtækið Maritech útibú á Íslandi, en aðalstöðvar fyrirtækisins eru í Molde í Noregi. Maritech kom sér fyrir í Sjávarklas anum á Grandanum þar sem tengingin við hafið og sjávarútveginn er frábær og síðastliðið ár hefur starfsemin vaxið og dafnað jafnt og þétt og fyrirtækið eignast fjölda nýrra viðskiptavina, ásamt því að ráða til sín nýtt starfsfólk.

Gamalgroíð fyrirtæki í miklum vexti

„Maritech byggir á yfir 45 ára sögu og sinnir þróun hugbúnaðarlausna fyrir fiskiðnaðinn. Fyrirtækið hefur alla tíð einbeitt sér að þjónustu við fiskiðnaðinn og býður lausnir fyrir alla virðiskeðjuna, frá veiðum eða eldi til neytenda,“ segir Konráð Olavsson, sölu- og þjónustustjóri Maritech á Íslandi.

„Aðferðafræði okkar snýst öll um samvinnu og að vinna að nýsköpun saman. Við hjálpumst að og styðjum hvert annað, enda teljum við að vellíðan starfsfólks sé nauðsynlegur grundvöllur fyrir skapandi hugsun og framleiðni.

Í Noregi hefur Maritech markaðsráðandi stöðu og sækir nú á ný mið. Þar ber helst að nefna Ísland, Kanada, Bandaríkin og Síle. Fyrirtækið vex hratt en í dag fara 70 prósent af öllum útfluttum fiski frá Noregi í gegnum lausnir fyrirtækisins,“ greinir Konráð frá.

Hann segir sterka eigendur standa að baki Maritech.

„Það gerir fyrirtækinu kleift að fjárfesta mikið í vöruþróun og sókn á nýja markaði. Íslenskur og norskur fiskiðnaður er mjög tæknivæddur og hefur verið að tölvu-væðast í auknum mæli síðustu misseri. Maritech sér því mikla

þörf fyrir hugbúnaðarlausnir sínar á Íslandi.“

Allur hugbúnaður Maritech kominn í skýið

Viðskiptahugbúnaður er í sívaxandi mæli að færast í skýjalausnir og segir Konráð lausnir Maritech þar enga undantekningu.

„Hugbúnaður sem heldur utan um vinnslu, lager, sölu og flutning er allur kominn í skýið, sem er einstaklega þægileg og hagkvæm lausn fyrir iðnaðinn. Skýjalausnir krefjast lágmarks fjárfestingar í búnaði og eru aðgengilegar hvar og hvenær sem er í gegnum netvafra. Við nýtum alltaf nýjustu tækni og það besta sem völ er á, hvort sem það snýr að virkni eða notagildi fyrir viðskiptavinum,“ segir Konráð.

„Skýjalausnir Maritech eru byggðar á Microsoft Azure-þjónustunni, sem hámarkar möguleika og sveigjanleika okkar, sem og öryggi fyrir viðskiptavinum.“

Byltingarkennt tæki með nýrri tækni

Á sýningunni Iceland Fishing Expo/Sjávarútvegi 2022 ætla Maritech að kynna Maritech Eye™, nýtt tæki sem hefur um árabil verið í þróun með Nofima (Norwegian Institute of Food, Fisheries and Aquaculture Research), Lerøy og NEO/HySpex.

„Útkoman er tæki sem nýtir nýja ljóstækni (Spectral Light) til að sjá inn í fisk til að meta gæði hans. Maritech Eye™ er eina tækið sem Maritech býður upp á, þar sem það hefur einbeitt sér að hugbúnaðarþróun til þessa. Talsverð þróun er í gangi þegar kemur að nýtingu á þessari nýju ljóstækni og í dag er Maritech að skanna fyrir blóði, ormi, losi, mari, lögun, stærð,

Maritech Eye™ gerir fyrirtækjum kleift að nýta auðlindir sínar betur.

MYND/ADSEND

tegund og nýjasta viðbótin er að skanna vatnsinnihald og lit í saltfiski,“ útskýrir Konráð.

„Tækið er í notkun víðs vegar í heiminum, meðal annars hjá Mowi í Bretlandi, og prófanir eru fyrirhugaðar á Íslandi á árinu hjá nokkrum af stærstu framleiðendum landsins. Maritech Eye™ getur séð gæðin innan í fiskinum með meiri nákvæmni og margfalt meiri hraða en manneskja. Þetta er mögulegt með því að nýta þessa áður nefndu ljóstækni, flókin algrím og sautján ár af vísindalegum rannsóknum,“ segir Konráð.

„Þessi lausn er sú eina sinnar tegundar í heiminum og er sannkölluð bylting.“

Meiri skilvirkni, samkeppnishæfni og sjálfbærni

Maritech Eye™ gerir fyrirtækjum kleift að nýta auðlindir sínar betur og auka tekjur sínar með því að

gera gæðaeftirlit, skráningu og flokkun sjálfvirka.

„Með vandaðri skönnun er auðvelt að nýta bestu afurðirnar í verðmætustu vörurnar og nýta aðrar afurðir á sem skilvirkastan máta,“ útskýrir Konráð. „Þar sem skönnunin fer fram á iðnaðarhraða er um leið hægt að minnka eða endurskipuleggja handavinnu og þannig auka skilvirkni í framleiðslu.“

Konráð heldur áfram:

„Með því að fá hlutlausa greiningu og skráningu á gæðum vörunnar eykst líka samkeppnishæfni framleiðsluaðila því þeir geta sýnt fram á gæðin með skýrum og afgerandi hætti,“ segir Konráð og bætir við:

„Þar sem Maritech Eye™ skannar fiskinn snemma í framleiðsluferlinu eykst einnig sjálfbærni framleiðsluferlisins með því að minnka sóun og auka framleiðni.“ ■

” Mari-tech Eye™ getur séð gæðin innan í fiskinum með meiri nákvæmni og margfalt meiri hraða en manneskja.

Crocus sativus er blóm, og eru þræðir úr blóm-unum þurrkaðir og notaðir til að búa til saffran-krydd, litarefni og jafnvel í lyfja-framleiðslu.

Sigraðu þyngsli skammdegisins og farðu brosandi inn í veturinn

Elsa Stefánsdóttir sjúkraþjálfari og móðir hefur verið að nota Saffrox með einstökum árangri og mælir með fyrir alla, sérstaklega núna þegar kólna fer.

Á þessum árstíma, þegar sumarið kveður okkur og haustið gengur í garð með tilheyrandi veðurfarsbreytingum og minni birtuskilyrðum, er algengt að einstaklingar finni fyrir nokkurs konar breytingum á líkamsstarfsemi og líðan. Þetta er yfirleitt sá tími þegar nóg er um að vera, skólarnir og vinnan að byrja aftur eftir sumarfrí og mikið að gera.

Minnkandi dagsbirta getur valdið truflun á líkamssklukku hjá mörgum sem getur haft þau áhrif að líðan breytist. Sumir finna fyrir minni orku, þirringi, áhugaleysi, svefnerfiðleikum, einbeitingarskorti og jafnvel breytingum á matarlyst og almennri líðan. Með þessum breytingum er mikilvægt að huga vel að heilsunni og meðal annars getur verið góður kostur að innbyrða valin bætiefni sem hafa það að markmiði að koma í veg fyrir slíka kvilla.

Taktu fagnandi á móti deginum með Saffrox
Saffrox er 100 prósent náttúrulegt efni sem getur haft mikil og jákvæð áhrif á geðslagið. Saffrox inniheldur 28 mg af virka innihaldsefninu saffroni í hverjum skammti sem er úrdráttur úr saffran sem og inniheldur einnig virkt form fólínsýru sem styður við framleiðslu serótóníns, noradrenalíns og dópamíns. Saffrox inniheldur jafnframt öflugt form magnesíum (Magnox™) sem stuðlar að eðlilegri starfsemi ónæmiskerfisins og dregur úr þreytu og lúá. Ásamt því inniheldur blandan túrmerik sem lengi hefur verið þekkt fyrir heilsusamleg áhrif á

Saffran er dýrasta kryddið í heimi og hefur lengi verið notað í hin ýmsu bætiefni vegna heilsuefandi eiginleika þess.

MYNDIR/ADSENDAR

Saffrox inniheldur 28mg af virka innihaldsefninu úr saffran-jurtinni, valin vítamín og steinefni.

mannslíkamann, B6-vítamín og B12-vítamín sem stuðlar að eðlilegri starfsemi ónæmiskerfisins.

Finnur gríðarlegan mun á almennri líðan
„Vikurnar áður en ég byrjaði að taka Saffrox fann ég fyrir mikilli

streitu, amstur hversdagsleikans var svolítið að hafa áhrif á mig. Ég vinn á Landspítalanum og var við vinnu þegar Covid var upp á sitt versta, sem var heldur mikið álag. Ég á einnig tvö börn sem þarf að annast svo það er alltaf nóg að gera en ég var farin að finna fyrir svefnörðugleikum. Ég hafði heyrt um Saffrox og ákvað að prófa, eitt hylki á kvöldin áður en ég fór að sofa og ég fann nánast strax mun á mér. Ég fann að ég var í raun léttari á mér, ég átti mun auðveldara með að slaka á og þá sérstaklega á kvöldin. Ég byrjaði í kjölfarið að sofa betur, sem setti af stað hálfgerða keðjuverkun þar sem ég náði að slaka á og hvíla mig almennilega. Þá fann ég fyrir gríðarlegum mun á skapinu, þar varð miklu meira jafnvægi. Í dag á ég auðveldara með að finna hugarró, er að jafnaði í betra skapi og almennt glaðari,“ segir Elsa sem mælir með Saffrox-hylkjunum fyrir alla, sérstaklega núna þegar við erum að skriða inn í veturinn og myrkrið sem því fylgir.

Eftir að Elsa Stefánsdóttir fór að taka inn Saffrox fann hún fljótt fyrir miklum mun á sér. Hún varð léttari á sér, svaf betur og náði að hvílast almennilega.

Í dag á ég auðveldara með að finna hugarró, ég er jafnt yfir í betra skapi og almennt glaðari.

Elsa Stefánsdóttir

Dýrasta kryddið í heimi
Saffran, sem er helsta innihaldsefnið í Saffrox, á sér langa sögu sem lækningajurt í indverskum lífvísindum en það er lágvaxin planta af ættkvísl krókusa. Flestir þekkja saffran sem krydd eða litarefni en það er jafnframt dýrasta kryddið í heimi sökum þess hversu erfitt getur verið að safna fræinu úr plöntunni. Saffran er einnig mikið notað í hin ýmsu bætiefni sem hafa heilsusamleg áhrif á líkamsstarfsemi okkar. ■

Glóandi og stinnari húð og með sterkari neglur

Snyrti- og förðunarfræðingurinn Marianna Pálsdóttir byrjaði að nota Húð, hár og neglur frá ICEHERBS fyrir ári og hefur tekið eftir miklum jákvæðum áhrifum. Hún segir þetta frábæra viðbót við að sjá vel um heilsuna og finnst gott að geta stutt íslenska framleiðslu.

„Ég tek Húð, hár og neglur frá ICEHERBS því ég hugsa mikið um heilsuna og mér finnst mikilvægt að halda húðinni, hárinu og nöglunum heilbrigðum og í besta mögulega ástandi,“ segir Marianna Pálsdóttir snyrti- og förðunarfræðingur. „Ég hef notað þetta markvisst í heilt ár og finn mikinn mun.

Mér finnst þetta frábær viðbót við annað sem ég geri fyrir heilsuna, en hjá mér snýst þetta um heildræna nálgun,“ segir Marianna. „Það þarf að drekka mikið vatn, hreyfa sig og hugsa um andlega heilsu til að halda heilbrigði og líta sem best út og mér finnst vítamín og fæðubótar-efni ofboðslega góð viðbót við allt annað sem ég geri.“

Gott að styðja íslenska framleiðslu

„Ég hef mikinn áhuga á vítamín-um og fæðubótarefnum og stoppa alltaf við vítamínrekkann úti í búð til að skoða það sem er í boði. Það var þannig sem ég fann Húð, hár og neglur,“ segir Marianna. „Það vakti athygli mína að þetta

er 100% íslensk vara og mér finnst mjög gott og mikilvægt að styðja við allt sem er framleitt hérna á Íslandi.

Ég tek öllu svona með fyrirvara og er aldrei með sérstakar væntingar þegar ég prófa eitthvað nýtt, en ef ég finn að hlutirnir virka er ekki aftur snúið,“ segir Marianna. „Þá held ég bara áfram, til hvers að hætta eða breyta því sem er gott og virkar?“

Hefur fundið mikinn mun

„Eftir að ég byrjaði að nota þessa vöru hef ég tekið eftir því að neglurnar eru sterkari og mér finnst húðin hafa aukinn stinn-

leika og vera meira glóandi. Ég myndi því 100% mæla með Húð, hár og neglur frá ICEHERBS,“ segir Marianna.

„Ég mæli almennt með því að fólk taki vítamín og fæðubótarefni og mér finnst mjög fallegt þegar fólk ákveður að kaupa íslenska framleiðslu, því þá þekkirðu framleiðsluferlið og veist hvað þú ert að taka.

Ég hef líka notað Túrmerik frá ICEHERBS, en ég hef átt það til að bóligna í liðum og finn hvernig það hjálpar við að losa bólgur, enda er það öflugt andoxunarefni,“ segir Marianna. „Ég finn mikinn mun ef ég er dugleg að taka það.“

Marianna Pálsdóttir, snyrti- og förðunarfræðingur, er mjög ánægð með Húð, hár og neglur frá ICEHERBS.

FRÉTTABLAÐIÐ/
SIGTRYGGUR ARI

Hrein náttúruafurð

ICEHERBS er íslenskt fyrirtæki sem leggur mikla áherslu á að framleiða hrein og náttúruleg bætiefni. Lögð er gríðarleg áhersla á að vörur ICEHERBS nýtist viðskiptavinum vel, að virknin skili sér í réttum blöndum og að eiginleikar efnanna viðhaldi sér að fullu. Gríðarleg áhersla er lögð á að vörurnar innihaldi engin óþarfa fylliefni og vörurnar eru framleiddar hér á landi. ■

Húð, hár & neglur frá ICEHERBS fæst í öllum apótekum og heilsuvöruverslunum, stórvörmörkuðum og einnig í vefverslun ICEHERBS, sem sendir heim að dyrum. Sjá nánar á iceherbs.is.

Húð, hár og neglur er öflug og náttúruleg þarablanda úr tveimur íslenskum sæþörungum.

Hreyfing lykilatriði fyrir lamaða

Arnar Helgi Láruson hefur stundað hjólreiðar á handknúnu hjóli frá árinu 2018 en keppti fyrir það í hjólastóla-kappreiðum. Hann segir mikið úrval til af handhjólum, bæði fyrir keppnisfólk og aðra.

sandragudrun@frettabladid.is

Arnar lamaðist í slysi fyrir tuttugu árum og hefur síðan notað hjólastól. Hann fór að stunda hjólastólakappreiðar á sérsniðnum hjólastólum árið 2012 en var svo óheppinn að lærleggsbrotna á æfingu og skipti þá yfir í handhjólreiðarnar.

„Ég ætlaði bara að nota handknúið hjól til að æfa mig þar til ég gæti farið að keppa aftur á hjólastól. En ég á bara svo erfitt með að sitja í keppnisstólunum eftir lærbrotið því ég get illa beygt fótinn, þannig að ég hef haldið mig við handknúna hjólið. Kosturinn við það er að þú getur verið með beina fótleggi þegar þú hjólar,“ útskýrir Arnar Helgi, en tekur fram að handhjólreiðar séu ekki bara fyrir keppnisfólk.

„Það eru til alls konar handknúin hjól, fjallahjól, racer og götuhjól. Þau koma líka sem rafhjól svo þess vegna þarf ekki að vera eitthvað sérstaklega sterkur til að hjóla á handhjóli. Nánast allir sem hafa mátt í höndunum geta notað þau. Það þarf bara að stilla gíra og velja hjól sem er við hæfi hvers og eins. Það getur verið þínu flókið að byrja. Þess vegna keyptum við í SEM nokkur hjól svo fólk geti prófað. Þá þarf það ekki að kaupa sér dýrt hjól án þess að vita hvað það er að fara út í,“ segir hann en SEM eru Samtök endurhæfðra mænuskaddaðra þar sem Arnar Helgi er formaður.

„SEM samtökin söfnuðu fyrir fjórum hjólum í fyrra. Þá hjólaði ég 400 kílómetra á einum sólarhring og við söfnuðum fjármagni. Ég ætla ekki að segja að það sé auðveldara að nota handknúin hjól en að yta sér áfram í hjólastól. En handknúin hjól henta samt að mörgu leyti betur fyrir okkur sem höfum orðið fyrir mænuskaða. Það er til dæmis auðveldara að yta sér áfram í rigningu á þeim, þú þarft ekki að nota hanska. Það er betra grip á handknúnu hjólunum og þau eru með gíra svo ef það kemur brekka geturðu bara gírað niður. Það eru mikið fleiri möguleikar á handknúnu hjólunum sem auðvelda þér að fara ferða þinna.“

Mælir með rafhjólum

Arnar Helgi segist mæla sérstaklega með handknúnum rafhjólum. „Þau eru eins og venjuleg rafhjól að öðru leyti en að þau eru knúin

áfram með höndunum. Það eru líka stillimöguleikar á þeim, líkt og á hefðbundnum rafhjólum, sem veita mismikla aðstoð þegar hjólað er. Til dæmis ef þú ert að hjóla í 30 mínútur og ert orðinn þreyttur þá bara bætirðu við kraftinn á mótornum og getur klárað túrinn án þess að finna fyrir því,“ útskýrir hann.

„Rafhjólin eru líka sniðug ef margir fara út að hjóla saman. Til dæmis tveir sterkir og tveir sem eru ekki eins sterkir. Þá er einfaldlega hægt að lækka rafmagnið hjá þessum sterku og auka það hjá hinum og þá eru allir að hjóla á sama hraða. Enginn er skilinn eftir og við getum notið þess að fara saman upp brekkur og út um allt.“

Arnar segir að eini gallinn við handhjólin sé að þau eru mjög dýr. „Ef flott fulldempað rafhjól kostar eina milljón má reikna með að sambærilegt handknúið rafhjól

En handknúin hjól henta samt að mörgu leyti betur fyrir okkur sem höfum orðið fyrir mænuskaða.

Arnar Helgi Lárusson

Arnar Helgi á handhjólinu ásamt konunni sinni Sóleyju Báru Garðarsdóttur.

MYND/ÞSEND

og geta ekkert hreyft þig þar fyrir neðan, og þú ert kannski 70-80 kíló, þá er enn meiri fötlun ef þú bætir á þig 70-80 kílóum í viðbót vegna hreyfingarleysis. Þá geturðu ekki bjargað þér auðveldlega sjálfur. Það þarf svoliðið að halda spilunum að fólki sem er nýslasað. Það eru ekkert allir með hugann við það að fara að taka sig á þegar þeir lenda í þeim aðstæðum. Það þarf að yta á fólk til að koma því af stað.“

Meira framboð af hreyfingu

Arnar Helgi segir að framboðið af hreyfingu fyrir fólk sem hefur orðið fyrir mænuskaða sé mun betra núna en fyrir 20 árum.

„Þá var kannski það eina sem var í boði sund og borðtennis. En fjölbreytileikinn er að auka. Núna er til dæmis fullt af fólki að koma og prófa handknúnu hjólin og jafnvel kaupa sér hjól þó að þau séu dýr, það er hægt að safna og reyna að fá styrki og ýmislegt til að auðvelda kaupin,“ segir hann.

Fyrstu fimm árin eftir að Arnar Helgi slasaðist segist hann ekki hafa einblínt sérstaklega á hreyfingu. En svo allt í einu áttaði hann sig á því að hann var kominn með bumbu.

„Þannig að ég hugsaði: Hvernig á ég að fara að því að losna við bumbuna? Ég er núna búinn að æfa í 15 ár en ég get ekki brennt bumbunni, það eru engir vöðvar til að brenna henni. En ég hef náð því að þyngjast ekki aftur og hef byggt upp vöðva með því að vera sífellt að hreyfa mig. Ég er á því að fólk eigi að byrja að byggja sig upp strax eftir slys, því það er erfiðara fyrir okkur en aðra að ná því af okkur sem við bætum á okkur. Ef það er einhvern tímann mikilvægt að þú hreyfir þig þá er það þegar hreyfigetan er ekki í lagi.“ ■

kostar þrjár til fjórar milljónir. En þetta er hverrar krónu virði bara út af hreyfingunni. Mér finnst alveg nauðsynlegt eftir endurhæfinguna að þú viðhaldir einhverri hreyfingu, að þú ögrir líkamanum. Þó það sé mikil fötlun að lenda í slysi og lamast kannski við brjóst

Bílar & Farartæki

Nýr 2022 Peugeot Boxer PRO L3H2 140 hð. Nú þegar nánast vonlaust er að fá nýja sendibíla getur þú fengið þennan hjá okkur strax. Verð kr. 5.790.000,- án vsk.

Sparibill ehf
Hátún 6A, 105 Reykjavík
Sími: 577 3344
www.sparibill.is

Bílar til sölu

Honda HRV 2004, 4wd, í flottu ástandi, sjálfsk., ný dekk, ekinn 119þús Verð 600.000 kr S. 865-6889

Þjónusta

Málara

REGNBOGALITIR EHF

Getum bætt við okkur verkefnum innanhúss. Löggiltur málarameisteri. Löggiltir málara. Vönduð vinna, vanir menn. www.regnbogalitir.is malarar@simnet.is. Sími 8919890

Búslóðaflutningar

Ert þú að flytja? Búslóðafl., fyrirtækjafl., pianófl. o.fl. Extra stór bill. Búslóðalyfta. Flutningaþj. Mikael S. 894 4560 www.flytja.is flytja@flytja.is

BLÖÐIN

Blaðið í dag og safn eldri blada á [frettabladid.is](#)

Tilkynningar

Umhverfismat framkvæmda

Ákvörðun um matsskyldu

Skipulagsstofnun hefur tekið ákvörðun um að eftirtaldir framkvæmdir:

- Framleiðsluaukning Fiskeldisstöðvarinnar að Laugum, Rangárpíngi ytra
- Stækkun seiðaeidisstöðvar í Eyjarlandi, Bláskóga-býggð

skuli ekki háðar mati á umhverfisáhrifum samkvæmt lögum nr. 111 /2021.

Ákvarðanir eru aðgengilegar á vef stofnunarinnar [www.skipulag.is](#). Ákvörðun má kæra til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála til 19. október 2022.

Húsaveiðhald

Rúnar Múrári ehf
S. 774 3800

Innimálning
Parketlagning
Gluggaskipti
Múrviðgerðir
Epoxy
Þakskipti

[runarmur@gmail.com](#)

Nudd

NUDD NUDD NUDD

Slökunarnudd í miðbæ Reykjavíkur. Lausir tímar. Sími 694 7881, Janna.

Rafvirkjun

RAFLAGNIR, DYRASÍMAR. S. 663 0746.

Töfluskripti, myndsímar. Hagstæð verð. Straumblik ehf. Löggiltur Rafverktaki. [straumblik@gmail.com](#)

Heilsa

Heilsuvörur

Húsnæði

Geymsluhúsnæði

GEYMSLUR.IS
SÍMI 555-3464

Suma hluti er betra að geyma. Geymslur fyrir dánarbúið, allt að 20% afsláttur. [www.geymslur.is](#)

WWW.GEYMSLAEITT.IS

Sérgeymslur á mjög góðum verðum. Frá 2-17 m2. S: 564-6500

Fasteignir

FJÁRFESTING
FASTEIGNASALA EHF
Sími 562 4250

Óskar Þór Hilmarsson
Löggiltur fasteignasali

Borgartún 31 - 105 Reykjavík - [www.fjarfesting.is](#) - [fjarfesting@fjarfesting.is](#)

SEIÐAKVÍSL 24, 110 RVK

OPIÐ HÚS Í DAG MIÐVIKUDAG FRÁ KL. 16:30 TIL 17:00

AUKAÍBÚÐ

- Einbýli
- 110 Rvk.
- Aukaíbúð
- 4-5 Svefnherbergi
- Alls um 365,2 fm.
- Garðskáli
- Góður bílskúr

Nánari upplýsingar hjá Smára í síma 864-1362 eða [smari@fjarfesting.is](#)

Til sölu

VERSLUNARTÆKNI
[www.verslun.is](#)

geiri
[www.geirihf.is](#)

TECNODOM spa
refrigerazione

Til á lager

Ryðfrí stál vinnuborð fyrir atvinnueldhús

Ítölsk gæðaframleiðsla

- Ryðfrýtt burstað stál
- Hillur að neðan
- Stillanlegir fætur

100x70x85
Einnig 120 - 140

120 x70
St. 100 x70 x H85

Stærð:
160 x 70 x H: 95

100x70x85
Einnig 120 - 140 - 160

Stærð:
140 70 H: 85

VERSLUNARTÆKNI
[www.verslun.is](#)

geiri

STÓRELDHÚS

FOODSERVICE DESIGN AND SHOPFITTINGS

Draghálsi 4
110 Reykjavík
sími: 535 1300
[verslun@verslun.is](#)

5780 #

Helgi Fannar
Sigurðsson
helgifannar
@frettabladid.is

Íslenska U-21 árs landsliðið í karlaflokkki mætir Tékklandi í fyrri leik liðanna í umspili um sæti í lokakeppni EM á föstudag. Leikið er í Víkinni, áður en strákarnir halda svo út til Tékklands í seinni leikinn, sem verður spilaður fjórum dögum síðar. Ljóst er að um krefjandi verkefni er að ræða.

FÓTBOLTI Orri Steinn Óskarsson, leikmaður Íslands, hefur mikla trú á liðinu fyrir einvígið gegn Tékkum. Hann gerir sér þó grein fyrir að andstæðingurinn er sterkur.

„Þetta verða tveir góðir leikir á móti sterku tékknesku liði. Við förum bara í þetta til að vinna og komast á EM,“ segir Orri.

„Mér finnst við eiga mjög fína möguleika. Við erum með mjög sterkt lið og trúum á okkar eiginleika. Við getum gert allt sem við viljum ef við stöndum saman.“

Orri segir liðið ekki ætla að breyta út af vananum í komandi leikjum.

„Við leggjum upp með að pressa stíft, eins og við höfum gert, halda vel í boltann og þá gerast hlutirnir.“

Veit að hann hefur það sem þarf Orri er leikmaður FC Kaupmannahafnar í Danmörku. Eftir að hafa farið á kostum með yngri liðum félagsins er þessi 18 ára gamli leikmaður farinn að banka fast á dyrnar hjá aðalliðinu og farinn að fá tækifæri þar.

„Það hefur gengið ágætlega, mikið upp og niður en það er bara partur af fötboltanum. Maður þarf að nýta sénsana þegar maður fær þá,“ segir Orri um hvernig þróunin frá U-19 ára liði félagsins og upp í aðalliðið gangi.

„Ég finn að þjálfarinn hefur trú á mér og það vita allir í klúbbum hvað ég get. Ég hef sýnt það á yngri stigi og nú er bara komið að því að sýna það á meistara flokksstigi.“

Orri kom við sögu í stórleik FCK gegn Midtjylland í dönsku úrvalsdeildinni á dögnum. Nokkrum dögum áður var hann í hópi aðalliðsins gegn Sevilla í Meistaradeild Evrópu, þar sem hann kom að vísu ekki við sögu.

„Ég treysti bara á að vera settur inn á gegn City. Það væri fint,“ segir Orri og hlær, en auk Sevilla er FCK einnig með Borussia Dortmund og Englandsmeisturum Manchester City í riðli í Meistaradeildinni.

Leið Hákonar innblástur

Hákon Arnar Haraldsson er einnig á málum hjá FCK. Hann er ári eldri en Orri. Það er einmitt um það bil ár síðan Hákon braut sér leið úr yngri liðum Kaupmannahafnarstórvaldsins og upp í aðalliðið. Nú er hann fastamaður þar.

„Það er alltaf hægt að taka Hákon

Klár í að grípa tækifærin um leið og þau gefast

til fyrirmyndar. Hann hefur gert frábærlega og er orðinn lykilmaður í liðinu. Það er mikið hægt að horfa til hans og hvernig hann gerði þetta og læra af því,“ segir Orri.

Systir Orra er Emelía Óskarsdóttir. Hún leikur með Kristiansstad í Svíþjóð. Það tekur um tvær klukkustundir að keyra eða taka lest frá Kaupmannahöfn til Kristiansstad. Það er þó hægara sagt en gert að gera sér ferð þarna á milli í þeirra stöðu.

„Það er takmarkaður tími sem gefst til að hitta hana. Við erum bæði að spila atvinnumannafótbolta. En við hvert tækifæri sem gefst reynir maður að hitta á hana“ segir Orri.

Elskar lífið í Kaupmannahöfn

Orri elskar að vera atvinnumaður í Kaupmannahöfn. Ekki skemmir fyrir að hafa áður nefndan Hákon og Ísak Bergmann Jóhannesson með sér hjá FCK og í borginni.

„Það er frábært. Ég held það sé ekkert betra í heiminum. Þetta er geggjuð borg og svo er maður með tvo Íslendinga sem eru alltaf með manni. Að vera með þeim á hverjum degi er frábært og hjálpar mér mjög mikið.“

U-21 árs landsliðið æfði saman á heimavelli Vikings R. í gær.

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Þó að Orri sé aðeins að stíga sín fyrstu skref í meistara flokksfótbolta með FCK kemur fyrir að fólk þekki hann á götum úti.

„Það fer eftir hvar ég er í Kaupmannahöfn. Nálægt vellinum og niðri í bæ er mikið af fólki sem þekkir mig, líka Hákon og Ísak. En ef maður fer á Brøndby-svæðið þá er ekki alveg tekið eins vel á móti manni,“ segir Orri léttur, en FCK og Brøndy eru miklir erkifjendur.

Faðir Orra er Óskar Hrafn Þorvaldsson, þjálfari karlaliðs Breiðabliks. Liðið er í frábærri stöðu í Bestu deildinni og er langlíklegasta liðið til að hreppa Íslandsmeistaratilinn um þessar mundir.

„Ég er alltaf stoltur af honum, hann á þetta fyllilega skilið. Ég hef fulla trú á að þeir geti klárað þetta,“ segir Orri Steinn Óskarsson, leikmaður FC Kaupmannahafnar og íslenska U-21 árs landsliðsins. ■

Orri Steinn er leikmaður FC Kaupmannahafnar í Danmörku, þar sem hann er að stíga sín fyrstu skref með aðalliðinu.

FRÉTTABLAÐIÐ/
GETTY

”

Við getum gert allt sem við viljum ef við stöndum saman.

”

Ég er alltaf stoltur af honum, hann á þetta fyllilega skilið.

Utan vallar

Upp við kaðlana slær Arnar frá sér

Hörður Snævar
Jónsson
hordur
@frettabladid.is

Arnar Þór Viðarsson, landsliðsþjálfari Íslands, hefur verið upp við kaðlana í rúmt ár, svör hans í kringum hitamál landsliðsins hafa oft á tíðum ekki verið sannfærandi og gengi liðsins slakt. Þjálfarinn mætti hins vegar klár í slaginn á fréttamannafund síðasta föstudag þar sem hann valdi hóp sinn fyrir komandi verkefni.

Heiðarleiki er oft eitthvað sem vantað hefur í svör Arnars en þegar kom að því að ræða mál Alberts Guðmundssonar var þjálfarinn loks heiðarlegur í svörum. Blaðamenn Fréttablaðsins vissu af vandamálum í samskiptum Arnars og Alberts í verkefni liðsins í júní og spurðu þjálfarann út í þau. Þá

þóttist Arnar koma af fjöllum þegar hann var spurður. Nú ákvað Arnar að vera heiðarlegur með málið og sagði frá því að hegðun Alberts hefði orðið til þess að hann vilji ekki vinna með honum á næstunni.

Ekki eru allir sammála um að rétt sé að taka Albert út úr hópnum en valið er þjálfarans og ef hann hefur engan áhuga á að vinna með leikmanni er betra fyrir alla að sá leikmaður sitji heima. Arnar var hið minnsta heiðarlegur í svörum.

Arnar hefði hins vegar getað verið ögn heiðarlegri í svörum sínum þegar hann fór að ræða Birki Bjarnason. Hann sagði Birki hafa staðið sig frábærlega innan sem utan vallar undanfarið ár,

Arnar talaði frá hjartanu í máli Alberts.

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

vel má vera að Birkir hafi staðið sig frábærlega utan vallar í erfiðri stöðu en innan vallar hefur Birkir átt verulega erfitt uppdráttar. Í gögnum sést að hlaupatölur Birkis eru ekki þær sömu og skiladði miðjumaðurinn rétt um átta kílómetrum í einum af leikjum sumarsins. Birkir var þá einn sem djúpur miðjumaður og eðlilegar tölur væru í kringum 12 kílómetra. Birkir hefur verið langt frá sínu besta innan vallar með landsliðinu um langt skeið og það sér Arnar Þór Viðarsson eins og allir aðrir sem vilja sjá það. Vonandi finnur Birkir sitt gamla form í komandi verkefni en hann er leikjahæsti leikmaður í sögu Íslands. ■

»

Blaðamenn Fréttablaðsins vissu af vandamálum í samskiptum Arnars og Alberts í verkefni liðsins í júní.

Formaður aðalstjórnar KR segir stöðu félagsins slæma. Félagið hafi lent illa í því þegar Covid-faraldurinn bankaði á dyrnar.

FRÉTTABLAÐIÐ/
SIGTRYGGUR ARI

Stærri deildir KR í slæmri fjárhagstöðu

Hörður Snævar Jónsson
hordur@frettabladid.is

Lúðvík S. Georgsson, formaður aðalstjórnar KR, segir stærri deildir félagsins illa staddar fjárhagslega, kórónaveirufaraldurinn spili þar stóra rullu. Lúðvík tekur þó fram að vandamál í tengslum við kvennalið félagsins hafi ekkert með fjármál að gera.

FÓTBOLTI Kvennalið KR er fallið úr Bestu deild kvenna eftir erfitt sumar. Gustað hefur um liðið undanfarna daga þar sem þjálfarar og leikmenn liðsins hafa sakað félagið um að huga illa að kvennaboltanum. Í tapi gegn Selfossi um helgina vantaði sjálfboðaliða á sjúkrabörurnar, þá virðast fleiri vandamál vera til staðar. „Ræddu þau við Pál Kristjánsson (formann knattspyrnudeildar) sem ber ábyrgð á því sem þar gerist, ég hef skoðun á málinu en ég tel rétt að þú ræðir frekar við Pál,” segir Lúðvík.

Páll ræddi málið við fjölmiðla í fyrradag og játaði því að einhver vandamál væru til staðar en taldi pirringinn í tengslum við kvennaliðið snúast í kringum það að liðið væri fallið úr efstu deild. „Það er búið að leggja mikið í þetta lið en árangurinn er bara ekki nægilega góður. Það endurspeglar að einhverju leyti í pirrings-viðtali vegna árangursins,” sagði Páll.

Fjárhagsstaða KR er slæm

Lúðvík segir stöðuna í stærri deildum KR slæma og það taki tíma að taka til í fjármálum félagsins. „Síðustu tvö eða þrjú ár hafa verið mjög erfið fyrir félagið eftir að kórónaveiran kom skjalanna. Ýmsar ákvarðanir hafa verið teknar og þær litast af fjárhagsstöðu félagsins eftir tilkomu kórónaveirufaraldursins. Við erum að reyna að vinna okkur upp úr því en það er mjög erfið hola sem félagið hefur lent í, í tengslum við það,” segir Lúðvík.

„Það er þvert á allar deildir, deild-

irnar eru reknar sjálfstætt og faraldurinn kom misilla við þær. Í minni deildunum hefur þetta ekki verið stórt vandamál. Vardandi stóru afreksdeildirnar okkar, fótbolta og körfubolta, hefur þetta verið mjög erfitt. Það er staðreynd, við erum að reyna að vinna okkur út úr þessu en við erum ekki búin að sjá til lands enn þá.“

Knattspyrnudeildin leysi málið

Lúðvík segir ekki hægt að kenna slæmri fjárhagstöðu um þau vandamál sem virðast í kringum kvennalið félagsins í knattspyrnu. „Það er auðvitað ekki beint fjármálahlíð, þar eru ákveðnir menn ábyrgir fyrir ákveðnum verkum og ef þeir standa sig ekki þá þarf deildin að taka á því. Eins og að manna sjúkrabörur, það var mjög óheppilegt. Sá sem var ábyrgur fyrir því hafði bara ekki staðið sig í stykkinu fyrir þennan umrædda leik. Ég er ekki með puttana á verkaskiptingu innan hvernar deildar, það er óvinnandi. Staðan hefur verið mjög erfið í félaginu, bæði hjá körfunni og knattspyrnunni. Við erum að reyna að vinna okkur út úr því,” segir Lúðvík um atvikið um liðna helgi.

Aðstaða KR til skammar

KR-ingar hafa í mörg ár kallað eftir betri aðstöðu og vonir standa til að framkvæmdir fari af stað innan tíðar. „Það má ekki gleyma því að aðstaða KR í dag er til háborinnar skammar. Við vorum í þrjá mánuði í vetur með einn sparkvöll til afnota fyrir knattspyrnudeildina, það var verið að skipta um gervigrasið okkar. Félagið hafði engan völl til að æfa á, að fá bætta aðstöðu er lykilatriði fyrir félagið. Við horfum á þetta sem fjöregg félagsins í dag,” segir Lúðvík en vonast er eftir að skóflustunga að nýju fjölnota íþróttahúsi félagsins verði tekin fyrir áramót og að bygging þess taki um 18 mánuði. Frekari fram-

Við erum ekki fasteignafélag eins og Valur sem er með fjármuni sem ekkert annað félag þekkir.

Lúðvík S. Georgsson,
formaður
aðalstjórnar KR

kvæmdir fyrir aðrar deildir félagsins eru svo fyrirhugaðar í Frosta-skjóli.

Lúðvík segir annað vandamál vera að það er erfiðara en áður að fá sjálfboðaliða til starfa. „Það er orðið það, það er staðreynd. KR er mjög stórt félag og hefur getað treyst á sjálfboðaliða til þessa og ég hef ekki trú á öðru en að það verði þannig áfram. Þó að þetta hafi farið svona á þessum kvennaleik, að þar hafi brugðist sú þjónusta sem stelpurnar áttu að fá.“

Erum ekki fasteignafélag

Lúðvík segir að KR muni koma sterkara til leiks þegar félagið hefur unnið úr fjárhagsvandræðum sínum. Hann segir þó mikilvægt að karlalið geri vel í Evrópukeppni, þar sé mikla fjármuni að fá. KR féll úr leik í fyrstu umferð í Evrópukeppni í sumar gegn pólskum and-

stæðingum og á litla sem enga von á Evrópusæti á næstu leiktíð.

„Við mætum sterkir til leiks þegar við erum búnir að vinna okkur út úr þessu. Ef við horfum aðeins á knattspyrnudeildina, þá var vonast til að fá meira út úr Evrópukeppni í ár en eina umferð. Við vorum mjög óheppnir með drátt, lentum á eina félaginu sem við áttum ekki möguleika í af sex sem voru í þeim potti. Að komast í Evrópukeppni á næstu leiktíð er draumur einn, það er fræðilegur möguleiki en ekki meira en það. Við þurfum að vinna alla okkar leiki og hinir að tapa nánast öllum leikjum, heimurinn er ekki svartur og hvítur þó svo að það væri okkar draumur. Fyrir afreksdeildir í knattspyrnu þá skiptir Evrópukeppni mjög miklu máli,” segir Lúðvík sem segir ótækt að bera KR saman við félag eins og Val í dag.

„Svo er verið að bera okkur saman við Val, af hverju gerum við ekki eins og Valur? Við erum ekki fasteignafélag eins og Valur sem er með fjármuni sem ekkert annað félag þekkir til að reka sínar deildir.“

Sorgarsaga kvennaliðsins

Lúðvík segir síðustu ár hjá kvennaliðinu eina sorgarsögu en liðið hefur flakkað á milli deilda. „Þetta hefur verið sorgarsaga frá því að Covid kom, þegar liðið fór niður árið 2020 þá voru þær í Covid-einangrun trekk í trekk. Fóru verr úr því en nokkurt annað félag, þær hefðu ekki farið niður undir eðlilegum kringumstæðum. Þær fóru þrisvar í einangrun. Svo er það sumarið í ár, við erum með sumar í þrjá mánuði og í tvo mánuði af þeim spila þær ekki. Það eru önnur verkefni sem fá forgang, þá er erfitt að ná takti til að ná árangri. Liðið var ekki sterkt fyrir en við töldum okkur vera með nógu sterkt lið til að vera áfram í efstu deild, þetta gerði útslagið að vera ekki í keppnisformi,” segir Lúðvík að lokum. ■

Heimurinn er ekki svartur og hvítur þó svo að það væri okkar draumur.

Yndisleg eiginkona mín, móðir okkar, stjúpmodir, tengdamóðir, amma, langamma og langalangamma,

Inga Einarsdóttir

Kleppsvegi 22,
áður Bergstaðastræti 24b,

lést föstudaginn 16. september.

Páll Aronsson

Bergþóra Ólafsdóttir
Ragnhildur Ólafsdóttir
Ingunn Ólafsdóttir
Hlökkver Mór Ólafsson

Magnús Pálsson
Haraldur Sigurðsson

Erla J. Guðmundsdóttir
Jóhannes Ólafur Ólafsson

Sigríður Pálsdóttir
Ólafur G. R. Hauksson
barnabörn, barnabarnabörn og barnabarnabarnabörn.

Elskuleg móðir okkar, tengdamóðir, amma og langamma,

Elín Óladóttir

Kirkjusandi 1, Reykjavík,

lést á heimili sínu sunnudaginn
4. september sl. Útförin fer fram frá
Háteigskirkju fimmtudaginn 22. september klukkan 13.

Guðrún Björnsdóttir
Arndís Björnsdóttir
Jens Gunnar Björnsson

Trausti Sigurðsson
Sigurður Einarsson

barnabörn og barnabarnabörn.

Elskulegur eiginmaður minn, bróðir, fósturfaðir og afi,

Gústav Kristján Gústavsson

rafeindavirkjameistari,
Skipalóni 5, Hafnarfirði,

lést á Landspítalanum Fossvogi
fimmtudaginn 15. september.

Jarðarförin fer fram frá Hafnarfjarðarkirkju
mánudaginn 26. september kl. 13.

Margrét Sólveig Ólafsdóttir

Ásdís Heiðdal Gústavsdóttir
Berglind Gerða Libungan
Lisa Anne Libungan
Sindri Fannar Ólafsson
Daniel Pálmar Ólafsson

Bjarni Berg Elfarsson
Kjartan Benediktsson
Corinna Spruch

og barnabörn.

Ástkær eiginkona mín, dóttir okkar, móðir, stjúpmodir, tengdamóðir, systir, mágkona og amma,

Anna Guðný
Guðmundsdóttir

lést í faðmi fjölskyldunnar á líknardeild
Landspítalans í Kópavogi sunnudaginn
11. september síðastliðinn.

Útför hennar fer fram í Hallgrímskirkju
fimmtudaginn 22. september kl. 15.

Blóm og kransar afþakkaðir en þeim sem vilja minnst
hennar er bent á Minningarsjóð líknardeildar og HERU.

Sérstakar þakkir til HERU líknarheimaþjónustu og
starfsfólks líknardeildarinnar fyrir kærleiksrika
umönnun og hlýju.

Nálgast má streymi á <https://rb.gy/mtfssl>

Sigurður Ingvi Snorrason

Guðmundur Halldórsson
Ásta Sigurðardóttir
Guðmundur S. Sigurðarson
Marian Sigurðsson
Daniel Sigurðarson
Hjördis Guðmundsdóttir
Þórdís Guðmundsdóttir
Sverrir Guðmundsson
Kristján Guðmundsson

Aagot Árnadóttir
Kristján R. Hjörleifsson
Anna Katrín Þórkelsdóttir
Guðrún Dís Kristjánsdóttir
Eva Hillerz
Þorsteinn Jónsson

Guðbjörg Pálsdóttir

og barnabörn.

Hallgrímssókn hyggst færa Grímseyingum nýjar klukkur

Ár er liðið frá því að Miðgarða-
kirkja í Grímsey brann. Söfnun-
stendur yfir fyrir kirkjuklukkum
í endurreista kirkjunna.

arnartomas@frettabladid.is

Í dag er liðið eitt ár frá því að Miðgarða-
kirkja í Grímsey brann til grunna.
Bruninn var mikið áfall fyrir Grímsey-
inga enda var kirkjan, sem reist var 1867,
þeim einkar nær. Fjöldi muna skemmd-
ist í brunanum, þar á meðal tvær brons-
klukkur kirkjunnar sem bráðnuðu í
eldinum.

Sóknarnefnd Hallgrímskirkju hefur
haft forgöngu um að safna fyrir kirkju-
klukkum fyrir nýja Miðgarðakirkju sem
reist verður í Grímsey. Þar með verður
endurgoldinn greiði Grímseyinga frá
um fimmtíu árum áður þegar þeir gáfu
Hallgrímskirkju eina af klukkum kirkju-
unnar.

Gjafmildur síldarsaltari

„Það var strax stemning fyrir því að
efla til messusamskots sem við gerðum
þrisvar sinnum um haustið,“ segir Einar
Karl Haraldsson, formaður sóknar-
nefndar Hallgrímskirkju. „Það var vegna
sérstakrar tengingar okkar við Grímsey
sem felst í að Grétar Einarsson, kirkju-
vörður og hringjari í Hallgrímskirkju, er
sonur Einarssonar sem bjó í fjór-
tán ár í Grímsey, þar af sex ár sem djákni
í Miðgarðakirkju.“

Síðar meir kom í ljós, þegar litið var
yfir lista gefenda klukkuspilsins í Hall-
grímskirkju 1971 sem samanstendur af
29 klukkum, að ein klukkan var merkt
„Frá Grímseyingum: Gefandi V.F“. Þá
upphafsstafi átti Vigfús Friðjónsson
athafnamaður sem rak um tíma síldar-
söltun í Grímsey. „Þá rann okkur blóðið
til skyldunnar, að nú þyrftum við að
endurgjalda þessa gjöf sem gefin var í
nafni Grímseyinga,“ útskýrir Einar Karl.

Konungleg klukkusteypa

Sóknarnefndin hefur síðan þá unnið í
samráði við þá Hjörleif Stefánsson arki-
tekt og Alfreð Garðarsson, formann
sóknarnefndarinnar í Grímsey, við að
undirbúa smíði á nýjum klukkum. Það
verður gert hjá konunglegu klukku-
steypunni Eijsbouts í Hollandi sem
steypt hefur allar klukkur Hallgríms-
kirkju og annast viðhald þeirra. Steft
er á að klukkurnar verði komnar til
landsins næsta vor.

„Þá er meiningin að Hallgrímssöfnuð-
ur fari með klukkurnar í ferð til Gríms-
eyjar á Jónsmessunni,“ segir Einar Karl.
„Mér finnst kirkjubyggingin og klukku-
verkefnið vera táknræn fyrir vilja fólks
til að halda úti þessari byggð. Við viljum
öll að þarna þrauki menn og byggðin efl-
ist og styrkist. Grímseyingar eiga skilið
allan okkar stuðning.“

Í dag er unnið hörðum höndum að
endurbyggingu nýrrar kirkju í Grímsey.
Sú var orðin foheld á dögum og hefst

Miðgarðakirkja brann til grunna 21. september 2021.

MYND/UNNUR INGÓLFSDÓTTIR

Grímseyingar eiga skilið
allan okkar stuðning.

vinna á næstu dögum við að koma stuðla-
bergsskífum fyrir á þaki kirkjunnar.
Byggingarframkvæmdir í eyjunni krefj-
ast meiri fyrirhafnar og kostnaðar en í
landi þar sem flytja þarf allt byggingar-
efni sjóleiðis. Fyrirhugað er að nýja Mið-
garðakirkjan verði vígð næsta sumar.

Í dag munu Grímseyingar og gestir
koma saman í nýju kirkjunni til að minn-
ast þeirrar gömlu og gleðjast yfir vel unnu
verki. Hægt er að fylgjast með gangi fjár-
söfnunarinnar á grimsey.is/kirkja.

Búið er við að ný Miðgarðakirkja verði
vígð næsta sumar.

MYND/ADSEND

Þá fara fram söfnunartónleikar í Hall-
grímskirkju næsta sunnudag klukkan
17.00 undir heitinu Hljómar frá heim-
skautsbaugi, þar sem norðlenskir stór-
söngvarar og tónlistarfólk kemur fram.
Dagskrá tónleikanna má finna á heima-
síðu Hallgrímskirkju. ■

Ástkær móðir mín, tengdamóðir,
amma okkar og langamma,

Hulda Marinósdóttir

Grenimel 19, Reykjavík,

lést á endurhæfingardeild Eirar
miðvikudaginn 14. september.
Útförin fer fram frá Fossvogskirkju
fimmtudaginn 29. september kl. 13.

Marinó Einarsson
Einar Helgi Marinósson
Birkir Marinósson
Hulda Árnadóttir
Sólveig Árnadóttir

Margrét S. Hansdóttir
Karolina Durek
Alenka Zak
Atli Björn Þorbjörnsson
Tryggvi Hákonarson
og barnabarnabörn.

Innilegar þakkir fyrir auðsýnda
samúð og hlýhug vegna andláts
og útfarar

Guðmundar Hanssonar

veitingamanns,
sem lést 5. ágúst sl.

Kær kveðja,
Bryndís Bjarnadóttir
Snædís Björt Agnarsdóttir
Guðbjörg Lilja Svavarsdóttir
Sæunn Halldórsdóttir
Sigrún Bryndís Hansdóttir
Grundr April Guðmundsdóttir
Elisabet Haraldsdóttir

Til að birta andláts-, útfarar- eða
þakkartilkynningar í Fréttablaðinu þarf að
senda tölvupóst á timamot@frettabladid.is
eða hringja í síma 550 5055.

HAFÐU AKU MEÐ Í VALINU

AKU skórnir
eru framleiddir
á Ítalíu úr 100%
evrópskum íhlutum
og efnum

Superalp GTX

42.990 kr.

Aukin mýkt við ökkla

Gore-Tex filma,
100% vatnsvörn

2mm gúmmíborði
(grjótvörn) sem hentar
vel í íslensku hraunlendi

Dempun

IMS: Kerfi sem gefur
aukna mýkt niður í sólann

AKU Exoskeleton,
innan- og utanfótarstuðningur

Náttúruvænt hágæða
leður, LWG vottað

Reimalæsing, sitthvor
stillingin fyrir rist og ökkla

Rúllukefli sem heldur
jafnri spennu á reimum

2,6mm eka ítalskt
Nubuck leður

Custom fit innlegg

Vibram sóli

Stingum af...

AKU Alterra GTX ♂
Gönguskór með góðan stuðning
35.990 kr.

AKU Alterra GTX ♀
Gönguskór með góðan stuðning
35.990 kr.

AKU Tribute II GTX ♂ ♀
Léttir og liprir gönguskór
28.990 kr.

GG SPORT

Í vefverslun okkar á ggsport.is má finna meira úrval af góðum skóm og öllu sem þarf í ævintýrið þitt!

@ggsport.is

@gg_sport

Smiðjuvegur 8, græn gata • 200 Kópavogi • Sími: 571-1020 • ggsport.is
Opnunartími: Virkir dagar 10:30-18, laugardagur 11-15

Allt í indverskan pottrétt

259
kr./stk.

Patak's sósur
450 g - 3 teg.

339
kr./stk.

Tilda basmati hrísgrjón
8x 62,5 g = 500 g

298
kr./pk.

Stonefire hvítlauks mini naan brauð
4 stk. í pk.

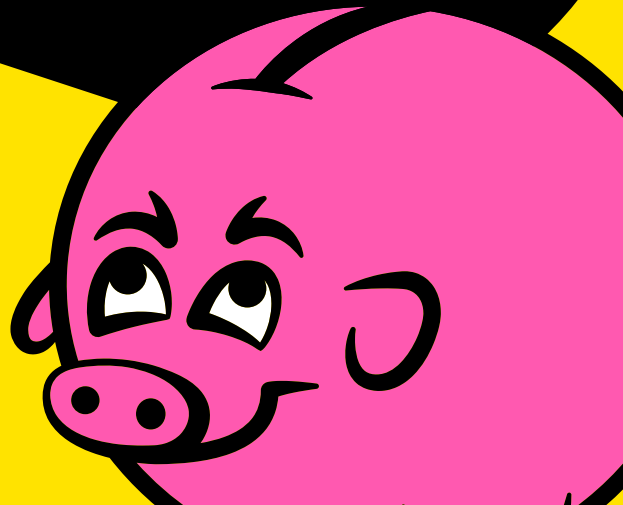
1.298
kr./pk.

Rose frosin úrb. kjúklingalæri eða frosnar kjúklingalundir
700 g

BÓNUS

Verð gildir til og með 25. september eða meðan birgðir endast. Birt með fyrirvara um prentvillur.

698

kr./pk.

Ferskt blandað hakk
70/30 grís/naut
500 g

998

kr./kg

Ferskt grísahakk

698

kr./pk.

Sensodyne tannkrem
2 stk. í pk.

30% betra
verð en
á einni túpu

598

kr./pk.

Minute Maid tropical
4x 1 ltr

359

kr./pk.

Verð áður
398 kr.

698

kr./pk.

Coca-Cola án sykurs
6x 500 ml kippa

795

kr./pk.

Pepsi og Pepsi Max
4x 2 ltr kippa

149

kr./pk.

Bónus kanilsnúðar
300 g

398

kr./pk.

Roncadin Pizzur
frosnar
350-380g
ítalskar

Pú
sækir!

Bónus flatkökur
5 stk. í pk.

298

kr./pk.

Verð áður
359 kr.

Bónus kornbrauð
1 kg

Trefjaríkt
heilhveiti-
brauð

398

kr./pk.

Heilsutómatar

200
g

Heilsusnakk
vikunnar

Dagskrá

Hringbraut

- 18.30 Fréttavaktin Fréttir dagsins í opinni dagskrá.
- 19.00 Markaðurinn Viðskiptafréttir samtímans í umsjón blaðamanna Markaðarins.
- 19.30 Útkall (e) Útkall er sjónvarpsútgáfan af sívinsælum og samnefndum bóka-flokki Óttars Sveinssonar.
- 20.00 Bióbærinn Fjallað um væntanlegar kvikmyndir og þáttaraðir.
- 20.30 Fréttavaktin (e)
- 21.00 Markaðurinn (e)

RÚV Sjónvarp

- 13.00 Heimaleikfimi
- 13.10 Kastljós
- 13.30 Útsvar 2014-2015 Reykjavík - Reykjanesbær.
- 14.35 Söngvaskáld Stefán Hilmars-son.
- 15.20 Kveikur
- 16.10 Græni slátrarinn
- 16.40 Bæir byggjast Ísafjörður.
- 17.30 Orðbragð III
- 18.00 KrakkaRÚV
- 18.01 Hundurinn Ibbi
- 18.05 Hæ Sámur
- 18.12 Lundaklettur
- 18.19 Víkingaprinsessan Guðrún
- 18.24 Lestrarhvutti
- 18.31 Skotti og Fló
- 18.39 Minnsti maður í heimi
- 18.40 Krakkafréttir
- 18.45 Lag dagsins Una Torfa - Ekkert að.
- 18.52 Víkinglottó
- 19.00 Fréttir
- 19.25 Íþróttir
- 19.30 Veður
- 19.35 Kastljós
- 20.00 Með okkar augum
- 20.40 Mikilsverð skáldverk
- 21.10 Nútímaffjölskyldan
- 22.00 Tiufréttir
- 22.15 Veður
- 22.20 Navalny Bandarísk heimildarmynd frá 2022. Alexei Navalny er meðal hörðustu gagnrýnismanna Vladímírs Pútíns Rússlandsforseta. Í ágúst 2020 lifði Navalny af banatilræði er eitrað var fyrir honum af útsendara Kremli. Næstu mánuði rannsakaði hann aðdraganda tilræðisins og afreð að því loknu að halda aftur heim til Rússlands, þrátt fyrir þær hættur sem biðu hans þar. Myndin er ekki við hæfi barna yngri en 12 ára.
- 23.55 Í saumana á Shakespeare
- 00.50 Dagskrárlok

Sjónvarp Símans

- 12.00 Dr. Phil
- 12.45 The Late Late Show
- 13.30 Love Island (US)
- 15.30 The Block
- 16.55 90210
- 17.40 Dr. Phil
- 18.25 The Late Late Show
- 19.10 Love Island (US)
- 20.10 Amazing Hotels. Life Beyond the Lobby
- 21.05 Transplant
- 21.55 Yellowjackets Spannandi þáttaröð frá Showtime sem fjallar um konur sem hafa lifað með risastóru leyndarmáli í 25 ár. Þær lentu í flugslysi og voru týndar í óbyggðum en þurftu að færa stórar fórnir til að lifa af.
- 22.55 Queen of the South
- 23.40 The Late Late Show
- 00.25 Love Island (US)
- 01.15 FBI. International
- 02.00 Chicago Med
- 02.45 The Resident
- 03.30 Dan Brown's The Lost Symbol
- 04.15 Walker
- 05.00 Tónlist

Stöð 2

- 07.55 Heimsókn
- 08.20 The Mentalist
- 09.00 Bold and the Beautiful
- 09.20 Grand Designs. Sweden
- 10.05 Your Home Made Perfect
- 11.05 Matargleði Evu
- 11.25 Um land allt
- 12.30 Ísskápastríð
- 12.35 Nágrannar
- 13.05 Gulli byggir
- 13.55 Rax Augnablik
- 14.00 Besti vinur mannsins
- 14.25 Temptation Island
- 15.05 Lóa Pind. Battlað í borginni
- 15.45 X-Factor Celebrity
- 17.00 Fósturbörn
- 17.25 Bold and the Beautiful
- 17.50 Nágrannar
- 18.27 Veður
- 18.30 Fréttir Stöðvar 2
- 18.50 Sportpakkin
- 18.55 Ísland í dag
- 19.15 LXS
- 19.30 10 Years Younger Changed My Life
- 20.15 Swimming with Sharks
- 21.10 Monarch
- 21.50 Unforgettable
- 22.35 The PM's Daughter
- 22.55 Rutherford Falls
- 23.25 S.W.A.T.
- 00.05 Absentia
- 00.50 MacGruber
- 01.15 The Mentalist
- 01.55 Your Home Made Perfect
- 02.55 Temptation Island
- 03.35 X-Factor Celebrity

Fótboltalið á ferð og flugi

Hryllingsþættirnir Yellowjackets, sem sýndir eru á Sjónvarpi Símans, segja frá stúlknaliði sem er á leið á landsmót þegar flugvél þeirra hrapar í óbyggðum. Samhliða háskanum fáum við að fylgjast með eftirlifendum slyssins 25 árum síðar þar sem ekki liggur fyrir hvernig þær lifðu af í voveiflegum aðstæðum. Spannandi þættir sem eru um margt svipaðir Lost.

Krossgáta

1	2	3		4	
5				6	7
8			9		
10			11		
		12			
13	14				
15				16	
	17				

LÁRÉTT

- 1 efla
- 5 kalla
- 6 tveir eins
- 8 síðri
- 10 sem
- 11 ríffla
- 12 sjúkleiki
- 13 málmur
- 15 hjúkrunar
- 17 stigi

LÓÐRÉTT

- 1 sameind
- 2 stælir
- 3 fljótþærni
- 4 frárennsli
- 7 rjálari
- 9 megra
- 12 hyski
- 14 hækkar
- 16 verkfæri

LÁRÉTT: 1 magna, 5 opa, 6 ff, 8 langri, 10 er, 11 rök, 12 pest, 13 uran, 15 líknan, 17 skali.
LÓÐRÉTT: 1 mólakúl, 2 apar, 3 gan, 4 afrás, 7 fíktari, 9 grenna, 12 pakk, 14 rís, 16 al.

Sudoku

	8					3	1	
	9							4
	4	1	5	9			2	8
			8	1		6		
				6	2			
		2			4		3	
	7	6		8				
9								
1	3	8	9	2	7		5	

		4	9				7	
5	9				7	2	4	
2						5		1
			2		3		1	5
		8						
1			4	6				
9								
		1	5	9		6		
4		3			8	7		

Þrautin felst í því að fylla út í reitina þannig að í hverjum 3x3 reit birtist tölurnar 1-9. Í hverri níu reita línu, bæði lárétt og lóðrétt, birtast einnig tölurnar 1-9 og aldrei má tvítaka neina tölu í röðinni.

Pondus

Eftir Frode Øverli

MARKAÐURINN

MIÐVIKUDAGA KL. 19.00
OG AFTUR KL. 21.00

Víkulegur þáttur um íslenskt viðskiptalíf þar sem farið er yfir helstu viðskiptafréttir vikunnar ásamt öðru því sem hæst ber í efnahagslífinu hverju sinni.

markadurinn.is

HRINGBRAUT

Séra Þórhallur Heimisson segir Biblíuna boða von og bjartsýni sem gefi lífinu gildi. Að hans mati er bók bókanna fjársjóður til að hafa með sér í gegnum lífið.

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Allir regnbogar mannlífsins í Biblíunni

Séra Þórhallur Heimisson skrifaði sagnfræðilega bók um Biblíuna þar sem hann kannar ólíkar hliðar helsta trúarrits kristinna manna og hika ekki við að takast á við myrkari hliðar þess.

tsh@frettabladid.is

Séra Þórhallur Heimisson sendi á dögnum frá sér bókina Allt sem þú vilt vita um Biblíuna, þar sem hann leiðir lesendur um króka og kima bókar bókanna í aðgengilegri frásögn. Þórhallur hefur starfað sem prestur bæði í íslensku og sænsku þjóðkirkjunni og fengist við skrif samhlíða því.

Síðasta bók Þórhalls ber titilinn Saga guðanna og fjallar um þekktustu trúarbrögð heims. Í henni er kafla um kristni og þá kviknaði sú hugmynd hjá Þórhalli að skrifa sérstaka bók um Biblíuna. Ljóst var að Þórhallur ætti mikið verk fyrir höndum en örlögin gripu nokkuð harkalega í taumana fyrir tveimur árum með þeim afleiðingum að honum gafst góður tími til að helga sig rannsóknum og skrifum.

„Þar sem ég er í fullri vinnu er oft erfitt að finna tíma til að skrifa. Svo fótbrotna ég dálítið illa í janúar 2020 í kringum Covid þegar ég datt á skíðum. Ég fór í stóra aðgerð og sá fram á að ég myndi liggja rúmfastur einhverja mánuði. Þegar ég rankaði við mér almennilega og búið var að sauma mig saman, hugsaði ég: „Nú kýli ég bara á þetta.“ Ég notaði tímann eins vel og ég gat og skrifaði öllum stundum. Ég hafði þrjá mánuði alveg í friði, bara eins og munkur í klaustri, og þá náði ég utan um þetta,“ segir hann.

Biblían mikið ævintýr

Biblían er bók sem flestir þekkja en flestir hafa lesið spjaldanna á milli. Finnst þér að allir ættu að lesa Biblíuna?

„Ég held að það sé til lítills að ná í Biblíuna upp í hillu, fletta upp á blaðsíðu 1 og byrja að lesa. Yfirleitt gefast menn upp svona í miðri fyrstu Mósebók. En með því að setja sig inn í þessa texta, átta sig á því hvernig þeir eru skrifaðir og hvers vegna og lesa hana síðan, þá er hún mikið ævintýr. Án þess að tala um trúmál, þá hefur Biblían náttúrlega verið innblástur margs konar menningarstrauma allt til okkar tíma og er enn. Kvikmyndir,

Séra Þórhallur ásamt hóp af fermingar börnum í góðu stuði.

MYND/ADSEND

Mér finnst Biblían vera svo áhugaverð af því hún býður upp á alla regnboga mannlífsins og fær okkur til að velta fyrir okkur okkar eigin lífi.

málaralist, höggmyndir, arkitektúr, skáldsögur og bókmenntir sækja mikið til hennar.“

Biblían er ekki bara ein bók heldur margar bækur frá ólíkum tímum. Er ekki flókið að ætla að skrifa um svo víðfeðmt rit?

„Jú, þetta er náttúrlega bilun því efnið er mikið, en verkefnið er skemmtilegt. Eins og ég segi í formálanum þá þýðir orðið biblía einmitt bókasafn. Og það er í raun auðvelt að átta sig á ritinu, sjá samhengið í því og hvernig það er samsett. Það er einmitt það sem er svo spennandi við Biblíuna. Þannig að þetta hljómar eins og óvinnandi vegur en í rauninni er það ekki flókið að skrifa bók um Biblíuna.“

Myrku hliðar Biblíunnar

Biblían er ein þekktasta bók mannkynssögunnar en hún er líka ein sú umdeildasta og hefur verið notuð af sumum til að ala á sundrung og hatri. Þórhallur kveðst ekki hafa skorast undan því að fjalla um þessar myrkari hliðar Biblíunnar.

„Í lokin tek ég til dæmis fyrir hvernig Biblían hefur verið notuð til að halda konum niðri og ofsækja samkynhneigða svo dæmi sé tekið. Ég fjalla einnig um Gyðingahatur kirkjunnar, umhverfisvernd og Biblíuna og fleiri af hinum stóru málum sem við glímum við enn í dag,“ segir hann.

Fjársjóður í gegnum lífið

Þórhallur er búsettur í Svíþjóð þar sem hann starfar sem prestur hjá sænsku þjóðkirkjunni. Spurður um hvaða þýðingu Biblían hafi fyrir hann í daglegu lífi segir hann:

„Ég hef það hlutverk á hverjum sunnudegi að predika út frá Biblíunni. Eins og ég segi nú oft við söfnuðinn minn úti er ég alltaf jafnhissa þegar ég les texta komandi helgar, hvernig hann talar inn í mínar aðstæður. Mér finnst Biblían vera svo áhugaverð af því hún býður upp á alla regnboga mannlífsins og fær okkur til að velta fyrir okkur okkar eigin lífi. Og svo boðar hún von og bjartsýni sem gefur lífinu gildi. Hún er fjársjóður til að hafa með sér í gegnum lífið.“ ■

Nánar á frettabladid.is

Hugarflug í Listaháskóla Íslands

tsh@frettabladid.is

Árleg ráðstefna Listaháskóla Íslands, Hugarflug, fer fram 22. og 23. september á Laugarnesvegi 91. Dagskráin er opin öllum og aðgangur ókeypis.

Lykilfyrirlesari ráðstefnunnar er Sonya Lindfors, danshöfundur frá Kamerún og Finnlandi og listrænn stjórnandi UrbanApa, sem er anti-rasísk og femínísk listastofnun í Helsinki.

„Á Hugarflugi Listaháskóla Íslands

2022 viljum við fjalla um hvernig hver manneskja er hluti af heild, stundum mörgum heildum. Hvernig hver upplifun og gjörð er bundin stærra samhengi. Hvernig við flæðum, í stað þess að standa föst; hvernig við tengjumst sem heild, frekar en að standa ein; hvernig við horfumst í augu við þann möguleika að ekkert eitt okkar geti reitt fram lausn, heldur liggi hún í samtakamættinum, nú og til framtíðar,“ segir í tilkynningu frá Listaháskólanum. ■

AMERÍSKIR DAGAR

20% afsláttur

Sealy WASHINGTON

heilsurúm með botni

Washington heilsurúm.
160 x 200 cm – Fullt verð: 279.900 kr.

Nú 223.920 kr.

Washington heilsudýnan er með einstaklega vönduðu tvöföldu pokagormakerfi, kantstyrkingum og vandaðri og þægilegri yfirdýnu. Gormakerfinu er skipt upp eftir svæðum þannig að það er með meiri stuðning þar sem við erum þyngri eins og öxlum og mjöðmum. Lítill sem engin hreyfing finnst milli rekkjunauta. Yfirdýnan (topperinn) er samsett úr fjórum lögum og þar á meðal er gel lag (gel infused memory foam) sem lagast algjörlega að líkamanum og heldur honum í réttri stellingu alla nóttina. Áklæðið utan um dýnuna er silki og bómullarblanda sem andar einstaklega vel sem og gefur extra mýkt. Millistíf dýna.

AUSTIN sófi

3ja sæta stillanlegur sófi. Hægra og vinstra sæti eru hallanleg með skammel. Miðjusæti niðurfellanlegt og verður að borði. 198 x 95 x 98 cm.

Verð 299.900 kr.

Nú 239.920 kr.

AUSTIN

rafdrifinn hægindastóll

Stillanlegur með innbyggðum skemli. Ýmsir litir.

Verð 149.900 kr.

Nú 119.920 kr.

Fáðu fréttirnar fyrst um tilboð, afsláttarkóða eða aðgang að útsölum á undan öðrum með því að skrá þig á póstlista Dorma.

Holtagörðum, Reykjavík
Smáratorgi, Kópavogi
Dalsbraut 1, Akureyri
Skeiði 1, Ísafirði

DORMA

Láttu drauminn rætast

Sama og þegið, yðar hátign, en nei takk

„Ég varð snarbrjálaður þegar ég frétti þetta,“ sagði Keith Richards 2003 um að félagi hans væri orðinn Sir Mick Jagger. Ólík afstaða gömlu rokkaranna til upphéðar frá Elísabetu II. kristallar í raun freistnivandann sem örfáir fenu staðist þegar drottningin kallaði og stóðust þannig rokkkröfu Richards.

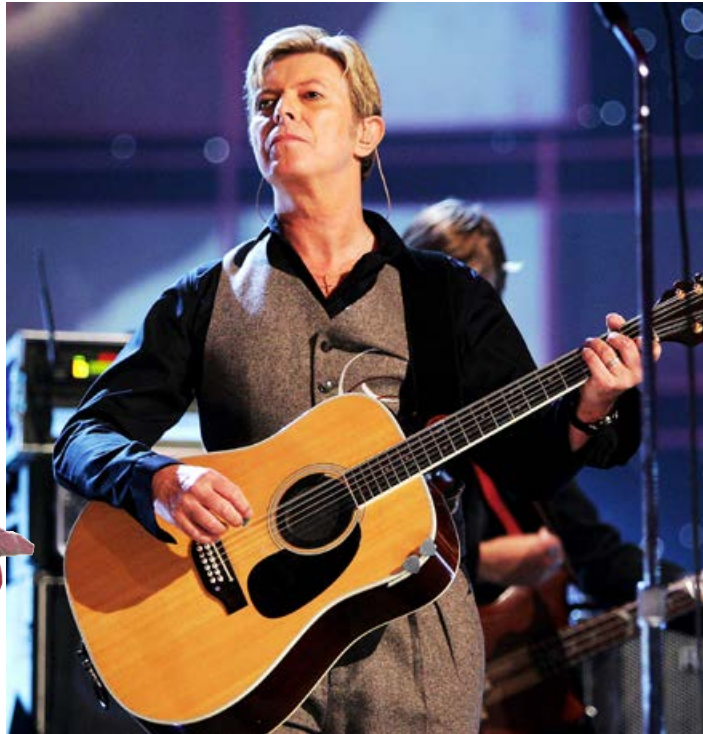
toti@frettabladid.is

Samkvæmt kennisetningunni ætti djúp gjá, full af gagnkvæmri andúð og fyrirlitningu, að vera milli rokks og róls og ríkiskerfisins. Þrátt fyrir það þurftu fáar rokkstjörnur og annað frægðarfólk úr skemmtana-bransanum að hugsa sig tvisvar um þegar Elísabet II. Bretadrottning dinglaði orðum fyrir framan þau með freistandi boði um nafnbót með runu alls konar bókstafa; CBE, OBE, MBE og svo framvegis.

„Mér fannst fáránlegt að þiggja eitthvað af þessu glingri frá ríkiskerfinu sem á sínum tíma gerði allt sem í valdi þess stóð til þess að koma okkur í fangelsi eða drepa okkur,“ sagði Keith Richards alveg gáttaður þegar hann tók ófá rokkstig af Mick, féлага sínum, Jagger fyrir að þiggja riddaratign af hennar hátign 2003.

Sagan og reynslan hafa sýnt að Richards talaði þarna vissulega fyrir minni hluta frægðarfólksins sem flest þurfti varla að hugsa sig um í sekúndubrot áður en það þáði heimboð Elísabetar í Buckinghamhöll.

Hér eru þó nokkrir sem stóðu fastir fyrir og sendu drottningunni tóninn, ef ekki hreinlega fingurinn, þegar þeir afþökk-uðu upphéðina sem beið þeirra gegn því að rjúka til og beygja sig og bukta þegar krúnan kallaði. ■

David Bowie

David Bowie hafði engan áhuga á því að þiggja CBE-orðuna (Commander of the Order of the British Empire) árið 2000 og ekki breyttist afstaða hans neitt á þeim þremur árum sem liðu þar til honum var boðin riddaratign. Þá sem fyrr hafði hann engan áhuga á því að mæta til slíkrar athafnar Buckinghamhöll.

„Ég myndi aldrei íhuga að þiggja nokkuð af þessu tagi. Ég veit, í alvöru talað, ekki til hvers þetta er en þetta er ekki eitthvað sem ég hef unnið allt mitt líf að því að fá. Það er ekki mitt að kveða upp dóm yfir Jagger. Þetta er hans ákvörðun en þetta er bara ekki neitt fyrir mig,“ sagði Bowie þegar hann gerði grein fyrir afstöðu sinni í viðtali við The Sun.

New York-búinn Bowie sneri sér síðan fimlega undan spurningunni um hvort hann væri á móti konungsveldinu: „Ég myndi aðeins hafa alvarlegt svar við þessu ef ég byggi í þessu landi.“

George Harrison

Allir Bitlarnir hlutu MBE-orðuna (Member of the Order of the British Empire) 1965 fyrir að kynna breska tónlist fyrir heimsbyggðinni. Hann sagði löngu síðar þvert nei þegar honum stóð til boða, árið 2000, að uppfæra CBE upp í OBE. Ýmsar kenningar hafa verið uppi um hvað lá að baki neituninni og einhverjir vilja meina að gítarleikarinn hafi móðgast yfir því að hafa ekki boðist riddaratign til jafns við þá sem Paul McCartney hafði hlotið 1997. Þessi skýring þykir þó vart halda vatni.

John Lennon

John Lennon þáði MBE-orðu ásamt hinum Bitlunum 1965 en það tók hann ekki nema fjögur ár að sjá að sér og skila orðunni. Hann gerði grein fyrir breyttri afstöðu sinni til vegtyllunnar og sagðist í opnu bréfi ekki vilja vera tengdur við konungsveldið á nokkurn hátt. Hann tiltók síðan sérstaklega nokkrar ástæður; afskipti Breta af borgarastríðinu í Nígíeríu, stuðning við Bandaríkin í Víetnam og þá hneisu að sóló smáskífan hans Cold Turkey væri á niðurleið á vinsældalistum.

Paul Weller

Paul John Weller öðlaðist frægð með pönkrokk- og nýbylgjubandinu The Jam. Hann hefur ítrekað talað fyrir því að Bretar losi sig við konungsfjölskylduna og í raun má furðu sæta að maðurinn á bak við kerfisfjandsamlega söngva á borð við Eton Rifles hafi yfirléitt þótt líklegur til þess að vilja krjúpa fyrir drottningunni í Buckinghamhöll. Hann fékk þó engu að síður tækifæri til þess að segja nei við CBE-orðunni og að sjá nafn sitt á nýársorðulista drottningar 2007.

Weller ítrekaði afstöðu sína með yfirlýsingu þar sem fram kom að þetta hefði komið honum á óvart og hann væri upp með sér en „þetta væri í raun ekkert fyrir hann“. Ári síðar hamraði hann járníð enn frekar í viðtali við BBC. „Ég hef engan áhuga á svona löguðu. Þetta er ekkert fyrir mig. Mér er illa við konungsfjölskylduna, mér er illa við kerfið og embættismannabáknið.“

Skepta

Rappfrumkvöðulinn Skepta, Chief Joseph Olaitan Adenuga Jr., upplýsti 2017 í textanum við lag sitt Hypocrisy að hann hefði afþakkað MBE-orðu:

„Just came back from the Ivors, And look at what we collected, The MBE got rejected, I'm not trying to be accepted.“

Sjálfsagt mál svo sem að Skepta hafi lítinn áhuga á vegtyllum frá kerfi sem hann hefur hafnað í gegnum allan sinn feril. Þar fyrir utan er rapparinn stoltur af nigerískum bakgrunni sínum sem dregur líklega enn frekar úr áhuga hans á að skreyta sig með vísunum í gamla heimsveldið.

Johnny Rotten

John Lydon, eða Johnny Rotten eins og hann kallaði sig þegar hann boðaði stjórnleysi í Stóra-Bretlandi með pönkhljómssveitinni Sex Pistols, hefur haldið því fram að hann hafi afþakkað orðu frá Bretadrottningu en einhverjum kann að finnast fjarstæðukennt að Elísabet II. hafi viljað heiðra manninn sem fór mikinn gegn konungsfjölskyldunni ásamt Sex Pistols með laginu God Save The Queen sem hljómsveitin gaf út í kringum silfurafmæli drottningarinnar 1977.

Lydon fullyrti í viðtali 2015 að hann hefði heyrt orðróm um að þau „séu að reyna að gefa mér OBE eða MBE eða hvað þetta nú er. Neibb, hef ekki áhuga.“ Þá bætti hann við að hann gæti tæpast talist þjóðargersemi ef upplýst væri um ástandið á nærbuxunum hans.

Eitthvað virðist Lydon þó hafa mildast í garð konungsfjölskyldunnar eftir að mesta pönkið rjótlaðist af honum þar sem hann hjólaði saltvondur í

aðra meðlimi Sex Pistols sem hann vænir um að reyna að hagnast sem mest á dauða drottningarinnar með God Save The Queen.

Slíkt brölt sé smekklaust og sýni drottningunni og fjölskyldu hennar lítillsvirðingu á þessum tiltekna tímupunkti. Fyrirverandi félagar hans hafa á móti sagst ekki botna upp né niður í um hvað Lydon sé að tala.

Brian Eno

Tónlistarmaðurinn Brian Eno afþakkaði CBE-orðu 2007 án sérstakra útskýringa en tíu árum síðar lýsti hann viðhorfum sínum til konungsfjölskyldunnar í viðtali við The Guardian. Þar sem hann sagði að nú til dags fyrirfinnist fáir sem telji stigskipt samfélag á píramídamódeli heppilegt.

STEINSMIÐJA AKUREYRAR

**Eitt mesta úrval landsins af legsteinum
Uppsetning á Norðurlandi og
höfuðborgarsvæðinu
Frí sending um allt land
Allar upplýsingar á heimasíðu okkar**

VIÐHALDSFRÍIR GARÐBEKKIR ÚR GRANÍT

**Hægt að grafa skrift í bak og sæti
130 cm breiðir
ca 140 kg
3 litir**

MIKIÐ ÚRVAL AF SALTLOMPUM

**Fást einnig í:
Betra Líf - Kringlunni
Skipavík - Stykkishólmi
Klassík - Egilsstöðum
Martölvan - Höfn**

**s: 466 2800 / 899 9370
sala@minnismarki.is
steinsmidjaakureyrar.is**

Hvað er að fréttar?

Þú finnur allar nýjustu fréttir dagsins á frettabladid.is.

Innlendar og erlendar fréttir, léttar fréttir, íþróttarfréttir, viðskiptafréttir, skoðanapistla, spottið og auðvitað blað dagsins ásamt eldri blöðum.

frettabladid.is

Sigríður Viðis Jónsdóttir gaf nýlega út bókina Vega-bréf: Íslenskt.
FRÉTTABLAÐIÐ /ANTON BRINK

Afganistan hvarf þegar ráðist var inn í Úkraínu

Á fundi í háskólanum í dag verður rætt hvernig fréttir af stríðsátökum geta breyst í suð í eyrum fólks og hvernig er hægt að koma í veg fyrir það.

lovisa@frettabladid.is

Í hádeginu í dag standa Alþjóðamálastofnun Háskóla Íslands og Forlagið fyrir fyrirlestri í Odda 101 undir yfirskriftinni: Er óhjákvæmlegt að stríð verði á endanum að siðurteknu suði í fréttarflutningi?

Tílefni fundarins er útgáfa bókarinnar Vega-bréf: Íslenskt en höfundur hennar, Sigríður Viðis Jónsdóttir, mun á fundinum segja frá því hvernig það kom til að hún ákvað að skrifa bókina.

„Við þekkjum það líklega mörg hvernig fréttir af langvarandi stríðsátökum geta með tímanum breyst í suð sem fólk hættir mögulega að leggja eyrun við. Það kemur upp stríðspreyta. Sýrlandsstríðið er ágætt dæmi um slíkt og sömu-leiðis Íraksstríðið,“ segir Sigríður en á fundinum mun hún einnig ræða flóttamenn, fólk sem verður að tölfraði og stríð sem hverfa úr fjölmiðlum.

Sigríður segir að oft sé eins og það sé einungis pláss fyrir eina alþjóðlega stórfreðt í einu.

„Afganistan hvarf til dæmis að

Una Sighvatsdóttir stýrir fundinum en hún hefur einnig reynslu af fréttamennsku.

Það kemur upp stríðspreyta. Sýrlandsstríðið er ágætt dæmi um slíkt

Sigríður Viðis Jónsdóttir

miklu leyti úr fréttum þegar rússnesk stjórnmöld ræðust inn í Úkraínu. Með tímanum mun Úkraína síðan mögulega fara lengra og lengra af radarnum, bæði hjá fjölmiðlum og almenningi sem ekki er sjálfur á

Bogi Ágústsson mun miðla því hvernig það er fyrir fréttamenn að fjalla um alþjóðlegar deilur og stríð.

stríðssvæðinu. Við ætlum á hádegisfundinum að ræða þetta fram og til baka, tengja það við efni bókarinnar og tala um glímuna við að flytja fréttir af flóknum erlendum fréttamálum og langvarandi átökum,“ segir Sigríður en með henni á fundinum verða þau Bogi Ágústsson fréttamaður og Una Sighvatsdóttir, sérfræðingur á skrifstofu forseta Íslands, en hún starfði lengi sem fréttamaður og áður fyrr sem friðargæsluliði.

Bogi mun á fundinum ræða þær áskoranir sem fréttamenn mæta þegar þeir flytja fréttir af langvarandi stríðsátökum og flóknum erlendum fréttamálum. Una mun sjá um að stýra umræðum. ■

■ Ha?

Guðfaðirinn sem var hafnað

toti@frettabladid.is

Illdeilurnar sem skekja Flokk fólksins norðan heiða eru orðnar vægast sagt reyfarakenndar eftir að Hjörleifur Hallgríms Herbertsson framkallaði undarlegar tengingar við skipulagða glæpastarfsemi og mafiutakta með hótunum og áminningu um að hann sé „með réttu guðfaðir framboðsins“ á Akureyri.

Norðlenski guðfaðirinn kemst þó varla með tærnar þar sem Marlon Brando var með hælana sem hinn eini sanni guðfaðir, Don Corleone, í The Godfather.

Sá var annálaður fyrir fagaða framkomu en var engu að síður svo ákveðinn og fylginn sér að fólki var nauðugur einn sá kostur að ganga að þeim tilboðum sem hann lagði fram. Ólíkt tilboðum þess norðlenska sem Málfríður Þórðardóttir,

Ég gerði þeim tilboð, í flimtingum. Gæti doninn verið að segja. MYND/RÚV

Var Inga Sæland að hringja? Segðu henni að þeir sofi með fiskunum.

Tinna Guðmundsdóttir og Hannesína Scheving Virgild Chester hafa lýst þannig að skilyrðislaus höfnun er óhjákvæmileg.

Þær hafa nú upplýst að doninn hafi endurtekið sært blygðunar-kennd Hannesínu og Tinnu. Ekki síst með ítrekuðum og óviðeigandi tilboðum og heimboðum.

Don Hjörleifur hefur gengist við

þessum óviðeigandi tilboðum í samtali við fréttastofu RÚV en með fyrirvara um að hann hafi haft þau í flimtingum. Og þar skilur aftur milli feigs og ófeigs þar sem guðfaðir Brandos sótti völd sín og áhrifamátt ekki síst til þess að hann meinti allt sem hann sagði og illmögulegt var að misskilja skilaboð hans, hótanir, loforð eða tilboð. ■

LYFIN Í LÚGUNA Bílaapótek

Opið ALLA daga

VESTURLANDSVEGI 9-22

HÆÐASMÁRA 10-23

Opið virka daga

SUÐURFELLI 9-18

LYFJAVAL ER Á EFTIRTÖLDUM STÖÐUM:

Bílaapótek Vesturlandsvegi

Bílaapótek Hæðasmára

Bílaapótek Suðurfelli

Glæsibæ

Urðarhvarfi

Mjódd

Apótek Suðurnesja

Renndu við

Bakþankar

Önnu Sigrúnar Baldursdóttir

Drottning

Nánast hvert mannsbarn er vandlega upplýst um fráfali Elisabethar II. og fullýrt er að annað hvert þeirra hafi fylgst með jarðarför hennar í upphafi vikunnar. Maður getur verið staðfastur lýðveldissinni – eins og ég – en engu að síður borið virðingu fyrir mögnuðu ævistarfi hennar, seiglu og staðfestu. Auðvitað eru konungdæmi fyrir lifandis löngu úrelt fyrirbæri eftir að eiginleg völd færðust frá þeim og verða sífellt furðulegri í samtímanum. En það breytir engu um það að sinn er síður í hverju landi og vel fer á því að virða það.

Ég var stödd í London um liðna helgi og þó að ekki færi á milli mála að elskaður þjóðhöfðingi hafði fallið frá er ekki hægt að segja annað en að almenningur, verslunareigendur og aðrir sýndu minningu hinnar látnu virðingu á lágstemmdan og víðeigandi máta. Á Heathrow-flugvelli var einnar mínútu þögn sem allir tóku þátt í og var það átakalaust og hátíðlegt í einfaldleikanum.

Öðru virtist vera að heilsa hér á landi á útfarardaginn. Ég átti leið um nokkra vinnustaði og var nokkuð hissa á tilstandinu. Fólki var vart vinnufært, stórum skjáum komið fyrir í vinnurýmum, breskar veitingar flóðu af borðum og margir klæddu sig upp á. Sjálfri fannst mér ekki tilefnið vera þess eðlis að fólki lyfti sér upp, enda jarðarfarir sjaldnast þess eðlis, en auðvitað hafa allir sinn hátt á.

Eiginmaður minn, jafnvel staðfastari lýðveldissinni en ég, furðaði sig nokkuð á athyglinni og umstanginu og spurði: „Hvað hefur þessi fjölskylda eiginlega gefið út fyrir sína heimahaga?“ Við þessu er auðvitað augljóst svar: Netflix-serían „The Crown“. ■

pappír
umhverfið
prentun

LITRÓF

UMHVERFISVÆN
PRENTUN

Vatnagörðum 14 · 104 Reykjavík
litrof@litrof.is · 563 6000 · litrof.is

Engir tveir jöklar eru eins.

Sérstök útgáfa af Dyngju í takmörkuðu upplagi. Framleidd úr endurunnu efni og einangruð með endurnýttum dúni. Engin úlpa eins.

@66north
66north.is